

**Stredná odborná škola obchodu a služieb
a Stredná odborná škola potravinárska
T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Stravovacie služby

Študijný odbor :

6403 L podnikanie v remeslách a službách

vypracovaný podľa štátneho vzdelávacieho programu pre skupinu študijných odborov 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I a II, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 24. januára 2024 pod číslom 2024/6928:3-C2910 a podľa Dodatku č.1 pre štátny vzdelávací program, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 18. júna 2024 pod číslom 2024/6928:82-C2910 s účinnosťou od 1. septembra 2024 začínajúc prvým ročníkom.

OBSAH

1. **Úvod do školského vzdelávacieho programu**
2. **Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania**
3. **Vlastné zameranie školy**
 - 3.1 Charakteristika školy
 - 3.2 Plánované aktivity školy
 - 3.3 Charakteristika pedagogického zboru
 - 3.4 Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov školy
 - 3.5 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
 - 3.6 Dlhodobé projekty
 - 3.7 Medzinárodná spolupráca
 - 3.8 Spolupráca so sociálnymi partnermi
4. **Charakteristika školského vzdelávacieho programu**
 - 4.1 Popis školského vzdelávacieho programu
 - 4.2 Základné údaje o štúdiu
 - 4.3 Organizácia výučby
 - 4.4 Zdravotné požiadavky na žiaka
 - 4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci
 - 4.6 Podmienky pre prijatie na štúdium
5. **Profil absolventa**
 - 5.1 Charakteristika absolventa
 - 5.2 Kompetencie
 - 5.2.1 Kľúčové kompetencie
 - 5.2.2 Odborné kompetencie
6. **Rámcový učebný plán**
7. **Učebný plán**
8. **Tabuľka vzťahu kľúčových kompetencií k obsahu vzdelávania**
9. **Základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu**
 - 9.1 Základné materiálne podmienky
 - 9.2 Personálne podmienky
 - 9.3 Organizačné podmienky
 - 9.4 Podmienky bezpečnosti a hygieny práce
10. **Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**
11. **Podporné opatrenia vo výchovno-vzdelávacom procese**
12. **Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov**
13. **Spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní**
14. **Účelové kurzy**
15. **Finančná gramotnosť**
16. **Čitateľská gramotnosť**
17. **Prierezové témy**
 - 17.1 Multikultúrna výchova
 - 17.2 Mediálna výchova
 - 17.3 Osobnostný a sociálny rozvoj
 - 17.4 Environmentálna výchova
 - 17.5 Ochrana života a zdravia
 - 17.6 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

1. ÚVOD DO ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola obchodu a služieb a Stredná odborná škola potravinárska, T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany
Názov školského vzdelávacieho programu	Obchod a služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov študijného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Druh školy	Stredná odborná škola
Dátum schválenia ŠkVP	26. august 2024
Miesto vydania	Stredná odborná škola obchodu a služieb a Stredná odborná škola potravinárska, T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany
Platnosť ŠkVP	1. september 2024 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
Mgr. Tomáš Lacika	Riaditeľ	+421387629538		tomaslacika@sosoasto.sk	
Mgr. Beáta Mišeje	Zástupca riaditeľa	+421387629533		sosoasto@sosoasto.sk	
Mgr. Andrej Macko	Zástupca riaditeľa	+421387629533		sosoasto@sosoasto.sk	
Ing. Zuzana Emilová	Hlavný majster odborného výcviku	+421387629544		sosoasto@sosoasto.sk	
Mária Maková	Vedúca technicko-ekonomického úseku	+421387629546		sosoasto@sosoasto.sk	
Ing. Martina Martonová	Výchovný poradca	+421902088040		martina.matonova@sospoto.sk	

Zriaďovateľ:

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja
odbor školstva
Rázusova 2A
949 01 Nitra

Ing. József Kürti
vedúca odboru školstva, mládeže a športu

Tel.: 037/6922912
e-mail: info@unsk.sk
Topoľčany, 1. 9. 2025

Mgr. Tomáš Lacika
riaditeľ školy

2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu študijných odborov 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II. Poslanie školy vyplýva aj z komplexnej analýzy školy.

Poslaním našej školy nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania

- a) poskytnúť žiakom všeobecný a odborný vzdelanostný základ vychádzajúci zo systematického, vyváženého výberu informácií a poznatkov z oblasti ekonomiky, financií a administratívy, obchodu a služieb, spoločenských a prírodných vied a príslušného odboru,
- b) získať kompetencie najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v národnostnej škole, národnostnej triede alebo v národnostnom školskom zariadení aj v jazyku národnostnej menšiny,
- c) získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,
- d) ovládať anglický jazyk a aspoň jeden ďalší cudzí jazyk a vedieť ich používať,
- e) viesť žiakov k rozvíjaniu pohybových schopností a aplikácii pohybových zručností,
- f) naučiť žiakov zaraďovať získané informácie a poznatky do zmysluplného kontextu v nadväznosti na ďalšie vzdelávanie alebo uplatnenie na trhu práce,
- g) prehĺbiť u žiakov abstraktné a logické myslenie s dôrazom na pochopenie kauzálnych, funkčných a vývinových vzťahov medzi javmi a procesmi,
- h) naučiť žiakov samostatne identifikovať, analyzovať a riešiť problémy, úlohy, realizovať skúmanie a vyvodzovať logické závery,
- i) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- j) viesť žiakov ku kritickému mysleniu s uplatnením mnohostranného pohľadu pri riešení úloh,
- k) poskytnúť žiakom možnosti pre optimálny výber ďalšieho vzdelávania/pracovného zaradenia podľa ich schopností, záujmov a potrieb spoločnosti,
- l) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- m) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj úctu k

zákonom a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,

n) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,

o) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,

p) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,

q) prehĺbiť u žiakov sociálne kompetencie, osobitne schopnosť kultivovane komunikovať, racionálne argumentovať a efektívne spolupracovať v rôznych skupinách,

r) viesť žiakov k uvedomeniu si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje duševné a fyzické zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických zručností súvisiacich so zdravým životným štýlom,

s) viesť žiakov k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a požiarnej ochrane,

t) motivovať žiakov k tomu, aby sa zaujímali o svet a ľudí okolo seba, aby boli aktívni pri ochrane ľudských a kultúrnych hodnôt, životného prostredia a života na Zemi,

u) viesť žiakov k tomu, aby si uvedomili globálnu previazanosť udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej i svetovej úrovni,

v) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

- Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľno časovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,

- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,

- podporovať špecifické záujmy, schopností a nadania žiakov,

- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu,

- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,

- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,

- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase,

- Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

a) prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov s cieľom:

- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania, naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,

- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzieho jazyka vytvorením jazykového laboratória, získania kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov a zabezpečením dostupných podmienok pre výučbu cudzieho jazyka v zahraničí,

- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnej učebne a softwarového vybavenia, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v študijnom odbore spoločné stravovanie
- zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovne prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
- zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky,
- zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní,
- skvalitňovať výučbu na získanie kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce.

b) posilnene úlohy a motivácie učiteľov, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:

- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
- podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
- rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov.

c) podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka s cieľom:

- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie,
- rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerancie a radosti z úspechov,
- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,

- odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
- viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
- zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
- nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
- presadzovať zdravý životný štýl,
- vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít,
- vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania.

d) skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami na princípe partnerstva s cieľom:

- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
- podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odbornej praxe
- spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v Topoľčanoch v našom regióne,
- spolupracovať sa podnikmi so zameraním na spoločné stravovanie, gastronomické služby, obchod a cestovný ruch,
- vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,

e) zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia s cieľom:

- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
- zrekonštruovať interiér školy,
- modernizovať odborné učebne,
- využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
- pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

3.1 Charakteristika školy

Stredná odborná škola obchodu a služieb sa nachádza v centre mesta Topoľčian. Je veľmi dobre dostupná mestskou hromadnou dopravou. Topoľčany ako okresné mesto má stabilnú a plnohodnotnú ekonomickú infraštruktúru, patrí k ekonomicky najsilnejším mestám Nitrianskeho kraja a svojim vzhľadom a históriou sa stáva významnou destináciou cestovného ruchu. Naša škola, ktorá týmto svojim vzdelávacím programom pripravuje odborných a kvalifikovaných zamestnancov v oblasti gastronomických služieb, má preto v tomto meste svoje opodstatnenie.

Veľkosť a vybavenie školy – hlavná budova školy je 2-poschodová, súčasťou školy je telocvičňa. V budove školského internátu sa nachádzajú školská jedáleň, žiacka reštaurácia a odborné učebne.

Na realizáciu strategických cieľov v cestovnom ruchu, vidieckej turistike a gastronómii, spoločnom stravovaní a hotelierstve je potrebné vychovať kvalifikovaných odborníkov. Naša škola ako jediná vyprofilovaná v danom regióne už dlhé roky zabezpečuje prípravu kvalifikovaného personálu v týchto oblastiach.

Na základe analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce a analýzy práce školy sme identifikovali všetky pozitíva a negatíva školy, ktoré nám signalizovali, čo všetko máme zmeniť, čo ponechať tak, aby náš výchovno-vzdelávací proces mal stále vyššiu a vyššiu kvalitatívnu úroveň, identifikovali sme množstvo zamestnaneckých príležitostí pre našich absolventov v rôznych gastronomických zariadeniach. Môžu sa uplatniť v rôznych pracovných pozíciách ako účtujúci čašník, servírka, hlavný čašník, servírka, barman, prevádzkar, vedúci závodu spoločného stravovania, súkromný podnikateľ v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania. Ochota zamestnávateľov ich zamestnať po ukončení vzdelávacieho programu je viac než ústretová.

Vychádzajúc zo SWOT analýzy:

- **Silnými stránkami** školy na skvalitnenie a rozvoj výchovno-vzdelávacieho procesu sú:
 - záujem uchádzačov o štúdium (predpoklad naplnenia prvých ročníkov),
 - komplexnosť školy a jej poloha (škola, stravovacie zariadenie, školský internát),
 - kvalita a skúsenosť pedagogických zamestnancov,
 - dobré vybavenie štandardných a odborných učební,
 - zabezpečenie odborného výcviku, odbornej praxe v kmeňových a zmluvných gastronomických zariadeniach,
 - záujem podnikateľských subjektov o absolventov študijného odboru,
 - záujem žiakov o získavanie jazykovej spôsobilosti hlavne v anglickom a nemeckom jazyku (záujem žiakov sa prejavuje v ich účasti na štúdiu jazykov v čase mimo vyučovania),
 - erudovaný, kvalifikovaný a veľmi skúsený pedagogický zbor školy,
 - partnerská spolupráca so školami v zahraničí,
 - dobrá spolupráca školy s profesijnými organizáciami a združeniami a ich pomoc a podpora škole (ŠIOV, RÚZ, Zväz hotelov a reštaurácií, SOPK ODCV Žilina a Nitra).
- **Slabou stránkou** školy je:
 - nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu odborných učební
 - nedostatok finančných prostriedkov zo ŠR
- **Príležitosť školy** signalizujú:
 - bezproblémové uplatnenie absolventov školy v gastronomických zariadeniach v Topoľčanoch alebo mimo mesta prípadne regiónu i SR i v zahraničí
 - dobré uplatnenie našich absolventov v zahraničných gastronomických prevádzkach (kontakty sa vytvárajú počas žiackych stáží),
 - otvorenie nových študijných odborov v odbore cestovného ruchu,
 - možnosti rekvalifikačných kurzov podľa potrieb úradu práce v Topoľčanoch (jazykové, kuchár-čašník, IKT a pod.),
 - dobrá a funkčná spolupráca so zamestnávateľmi a zriaďovateľom, ŠPÚ, ŠIOV, RÚZ, Zväz hotelov a reštaurácií, SOPK ODCV Žilina a Nitra ako predpokladu dobrých koncepčných a poradenských služieb,
 - zosúladenie odbornosti žiakov s požiadavkami trhu práce na základe analýz podnikateľských subjektov.

- **Prekážky v rozvoji školy sú:**
- nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy,
- nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
- nízka priemerná mzda v oblasti gastronómie,
- slabá spolupráca s rodičmi.

Na štúdium odborných predmetov, odborného výcviku, odbornej praxe, ekonomických cvičení v cvičnej firme, cudzích jazykov a informatiky máme vybavené odborné učebne v priestoroch budovy školy i v priestoroch školského internátu. Škola má vlastnú kuchyňu, jedáleň, žiacku kuchyňu, reštauráciu, spoločenskú miestnosť, telocvičňu i posilňovňu. Výchovný poradca má k dispozícii kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi zamestnancami a pod. Súčasťou školy je školský internát, ktorý sa nachádza v jej blízkosti. Izby sú štandardné, vybavené vlastným hygienickým zariadením. Je to budova so 7 poschodiami. Pre vychovávateľky sú vyhradené osobitné priestory / kancelárie, kabinety a spoločná miestnosť na oddych/. ŠI má vlastnú spoločenskú miestnosť, miestnosť pre prijímanie návštev a miestnosť pre fitness a posilňovňu. Žiaci majú zabezpečenú celodennú stravu v jedálni školy. Na škole vyvíja veľmi dobrú činnosť Rada školy. Zodpovedá za kvalitu za organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Rada žiakov zastupuje záujmy žiakov na našej škole, organizuje žiacke aktivity a vytvára podmienky pre dobrú komunikáciu a spoluprácu medzi učiteľmi a žiakmi.

3.2 Plánované aktivity školy

Dosahovanie požadovaných aktivít a vhodná prezentácia školy sú výsledkom kvality vzdelávania. Škola sa bude snažiť v priebehu troch rokov vytvoriť a zabezpečiť všetky podmienky pre skvalitnenie života na škole:

Záujmové aktivity:

Sú zamerané na šport, prírodné vedy, rozvoj ekonomických a odborných vedomostí. Každý školský rok sa otvárajú krúžky podľa záujmu žiakov.

Súťaže:

Každý školský rok sa naši žiaci zúčastňujú na súťažiach so zameraním na jazykové a odborné vedomosti a zručnosti.

Športovo-turistické akcie sú zamerané na zápasy medzi školami najmä v loptových hrách.

Ďalšie aktivity: exkurzie, spoločenské a kultúrne podujatia, gastronomické akcie, mediálna propagácia, besedy a pracovné stretnutia

Úlohy výchovno-vzdelávacieho procesu

- V školských vzdelávacích programoch jednotlivých odborov a v tematických plánoch predmetov zapracovať úlohy súvisiace s výchovou v duchu humanizmu, vzdelávania v duchu ľudských práv, práv dieťaťa, predchádzanie všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, intolerancie a rasizmu.

- Aktívne sa zúčastniť aktivít organizovaných zriaďovateľom v zmysle Plánu výchovy k ľudským právam.

- Na triednických priebežne hodnotiť sociálnu atmosféru v triedach, na pracoviskách a riešiť prípadné problémové situácie za účasti výchovného poradcu a rodičov. Spoločne vytvárať priaznivé podmienky pre tvorivú atmosféru, ktorá podporuje pocit bezpečia žiakov a motiváciu k učeniu a záujmu o zvolený odbor .

- Vo výchovno-vzdelávacom procese všetkých predmetov uplatňovať zásady hodnotenia motivácie prípadne sankcionovania podľa platnej legislatívy

- Veľkú pozornosť venovať záškoláctvu vo výchovno-vzdelávacom procese, porušovaniu zásad ochrany školského, súkromného a osobného vlastníctva a majetku žiakov, školy a pracovísk.
- Zintenzívniť spoluprácu koordinátorky drogových závislostí s triednymi učiteľmi, majstrami odbornej výchovy a výchovným poradcom. Zabezpečiť efektívnu spoluprácu školy a rodičov.
- Výchovu k ľudským právam v škole a v triedach zamerať ako integrovanú súčasť celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka a vytvárala priaznivé medziľudské vzťahy v triedach, na pracoviskách a v škole.
- V škole je vytvorené priaznivé multikultúrne prostredie, medzi žiakmi jednotlivých kultúr nevznikajú problémy v medziľudských vzťahoch.
- Zabezpečiť efektívnu spoluprácu školy, rodičov, majiteľov pracovísk a orgánov verejnej správy za účelom produktívnej spolupráce a dobrých medziľudských vzťahov

Všetky aktivity sa budú realizovať s pedagogickými zamestnancami školy, žiakmi a sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené predovšetkým žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom a širokej verejnosti. Víťame všetky ďalšie návrhy a možnosti na aktivizáciu práce školy.

3.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvoria učitelia, majstri odbornej výchovy a vychovávatelia. Všetci učitelia spĺňajú požiadavky na pedagogickú spôsobilosť. Výchovná poradkyňa má okrem odbornej a pedagogickej spôsobilosti aj zákonom predpísané vzdelanie v oblasti výchovného poradenstva.

Riaditeľ školy a zástupcovia riaditeľa školy majú okrem odbornej a pedagogickej spôsobilosti aj zákonom predpísané vzdelanie v oblasti školského manažmentu.

V škole majú učitelia plnú kvalifikáciu, každý, kto si chce dopĺňať vzdelanie, má plnú podporu vedenia školy. Členovia pedagogického zboru sa vzdelávajú každoročne z novej legislatívy, aby nové vedomosti vyučujúci vedeli využiť vo svojej práci.

Pedagogickí zamestnanci podľa kariérového stupňa:

- samostatný pedagogický zamestnanec
- pedagogický zamestnanec s 1. atestáciou
- pedagogický zamestnanec s 2. atestáciou

Pedagogickí zamestnanci podľa kariérovej pozície:

triedni učitelia, výchovný poradca, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor prevencie, koordinátor pre ľudské práva, koordinátor drogovej prevencie

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

riaditeľ, zástupca riaditeľa, hlavný majster odborného výcviku

3.4 Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov školy

Súčasťou ročného plánu práce školy je aj plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov. Každý pedagogický zamestnanec má právo i povinnosť ďalšieho vzdelávania, ktoré im škola umožňuje. V rámci finančných možností a potrieb školy sa to odráža v ich ohodnotení a profesijnej kariére. Škola umožní pedagogickým zamestnancom účasť na

kontinuálnom vzdelávaní podľa ich potrieb a požiadaviek a tiež podľa potreby školy v súlade s ročným plánom profesijného rozvoja na škole.

Učitelia si dopĺňajú svoje špecifické zručnosti a odbornosť si zvyšujú absolvovaním rôznych kurzov, seminárov, školení v oblasti IKT, cudzích jazykov, globálneho rozvojového vzdelávania a tiež sebvzdelávaním, sledovaním odbornej literatúry.

Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Ďalšie vzdelávanie učiteľov všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov v oblasti ukončenia štúdia na SŠ.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebvzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, knihovník atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie z dôvodov zvýšenia kvalifikácie.

3.5 Vnútroňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Vnútroňý systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií.

Na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť všetkých zamestnancov. Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.

- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie pedagógov žiakmi.

Formy a prostriedky vnútro školskej kontroly

1. Priama hospitačná činnosť na vyučovacích hodinách (hlavne tematické hospitácie)
2. Kontrola pedagogickej dokumentácie (triedne knihy, katalógy, triedne výkazy, klasifikačné záznamy)
3. Kontrola práce pedagogických zamestnancov v predmetových komisiách
4. Kontrola vykonávania dozoru nad žiakmi
5. Kontrola plnenia časovo-tematických plánov
6. Kontrola klasifikácie a hodnotenia žiakov
7. Kontrola práce triedneho učiteľa a náplne triednických hodín
8. Kontrola dodržiavania pracovného poriadku pre zamestnancov školy – pracovná disciplína
9. Kontrola priestorov školy - triedy, chodby, sociálne zariadenia, šatne, telocvičňa
10. Kontrola práce pedagogických zamestnancov vykonávajúcich záujmovú krúžkovú činnosť
11. Kontrola dodržiavania školského poriadku učiteľmi a žiakmi

Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Zamestnávateľ vykonáva hodnotenie pedagogických zamestnancov jedenkrát ročne, najneskôr do konca školského roka, t.j. do 31.8. kalendárneho roka.

Pedagogického zamestnanca hodnotí:

- a) uvádzajúci pedagogický zamestnanec začínajúceho pedagogického zamestnanca
- b) riaditeľ školy vedúcich zamestnancov a zamestnancov v jeho priamej riadiacej pôsobnosti
- c) vedúci pedagogický zamestnanec pedagogických zamestnancov, ktorých priamo riadi
- d) riaditeľa školy hodnotí orgán, ktorý ho do funkcie vymenoval

Oblasti hodnotenia pedagogických zamestnancov:

a/ vo vzťahu k žiakom

- motivuje žiakov k učeniu a odborným zručnostiam
- vie diagnostikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiakov
- dokáže rozvíjať kľúčové kompetencie u žiakov /napr. vyššie úrovne poznania, logického, kritického a analytického myslenia a tvorivosti/
- rozvíja personálne zručnosti žiakov /napr. samostatnosť, zodpovednosť, sebadôveru, seba hodnotenie, sebaúctu, seba motiváciu/
- rozvíja sociálne zručnosti žiakov /napr. spoluprácu, empatiu, komunikáciu, spravodlivosť/
- pristupuje k žiakom individuálne s rešpektovaním ich schopností a možností, nadania a zdravotného

stavu

- poskytuje doučovanie žiakom
- poskytuje trvalú pomoc slabo prospievajúcim alebo nepospievajúcim žiakom
- rešpektuje názory žiakov
- pomáha žiakom pri riešení ich školských alebo osobných problémov
- rešpektuje danosti a potenciál žiaka, rozvíjanie jeho osobnosti a silných stránok

b/ vo vzťahu k vzdelávaciemu procesu

- vytvára podmienky pre dosahovanie primeraných výchovnovzdelávacích výsledkov žiakov
- vie určiť edukačné ciele vo väzbe na učebné osnovy a určiť učebné ciele zamerané na žiaka
- vie vybrať a uplatňovať obsah vzdelávania, metódy, formy a ostatné prostriedky vzdelávania
 - v nadväznosti na zvolené ciele /napr. zážitkové, problémové, projektové, kooperatívne a sociálne učenie/
- využíva tvorivo – humanistický prístup vo vyučovaní
- dodržiava zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov, priebežne hodnotí snahu, výkon a pokrok žiaka
- vie určiť kritériá hodnotenia a sumatívne hodnotiť žiaka, hodnotí objektívne a spravodlivo
- vytvára dobrú a tvorivú atmosféru na vyučovacej hodine
- vie riešiť konflikty a problémy v triede
- je žiakmi akceptovaný, má prirodzenú autoritu

c/ vo vzťahu k náročnosti pedagogického procesu a osvojovaniu si profesijných kompetencií

- využíva IKT v profesijnom rozvoji, pri výchove a vzdelávaní a pri výkone práce
- podieľa sa na tvorbe školských vzdelávacích programov
- vie vzdelávať žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školskej integrácii
- tvorí učebné materiály, didaktické testy a učebné pomôcky
- iniciuje a podieľa sa na zavádzaní zmien alebo inovácií do výchovno-vzdelávacieho procesu
- zvláda riešenie konfliktov a záťažových situácií

d/ vo vzťahu k seba rozvoju

- zúčastňuje sa programov kontinuálneho vzdelávania podľa plánu
- vie uplatniť získané vedomosti a zručnosti pri výkone svojej činnosti a odovzdať ich
- spolupracovníkom /predmetovej komisii/
- zvyšuje svoje právne vedomie
- dokáže hodnotiť a reflektovať svoj výchovno-vzdelávací proces a vlastné správanie, pozná svoje silné a slabé stránky
- darí sa mu efektívne komunikovať so zákonnými zástupcami žiakov
- komunikuje s inými organizáciami a okolím školy
- plánuje a rozvíja svoj profesijný rast
- vie pracovať v tíme a uplatňovať tímovú prácu
- propaguje a prezentuje školy na verejnosti
- realizuje vlastné opatrenia na zlepšenie prospechu žiakov vo svojom vyučovacom predmete

e/ vo vzťahu k normám a pracovnému správaniu, aktivitám

- pracuje v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi a rezortnými predpismi
- správne vedie predpísanú pedagogickú a ďalšiu dokumentáciu
- dodržiava Zákonník práce, pracovný poriadok, pracovný čas, BOZP
- dodržiava a plní si základné pracovné povinnosti stanovené právnymi predpismi a pracovnou zmluvou /náplňou/
- plní úlohy a nariadenia svojich nadriadených, plánované a termínované úlohy
- realizuje opatrenia alebo odstráni včas nedostatky uvedené v záznamoch /kontroly, hospitácie/
- aktívne sa zúčastňuje pracovných porád a pedagogických rád
- organizuje vlastné aktivity so žiakmi
- podieľa sa na organizácii a realizácii aktivít zakotvených v ŠkVP a v pláne práce školy
- dosahuje výsledky so žiakmi v súťažiach, olympiádach, prehliadkach tvorivosti

Cieľom vnútorného systému kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je harmonizácia aktivít výchovno-vyučovacieho procesu a zvyšovanie kvality práce jednotlivých zamestnancov. Celkový systém hodnotenia je podrobne rozpracovaný v pracovnom poriadku.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov je vykonávané v súlade s platnou legislatívou. Pravidelne sa hodnotí kvalita výkonu pedagogickej činnosti a odborných činností, miery osvojenia a využívania profesijných kompetencií, ako dôležitého nástroja kariérneho rastu a profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov. Zásady hodnotenia máme rozpracované v **pracovnom poriadku**.

3.6 Dlhodobé projekty

Projekčná činnosť je súčasťou vzdelávacieho procesu. Zaradovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive.

3.7 Medzinárodná spolupráca

Cieľom tejto spolupráce bude:

- Podieľať sa na spoločných projektoch, ktoré by zabezpečili efektívny transfer poznatkov a skúseností.
- Posilniť a skvalitniť jazykovú prípravu žiakov (konverzačnú, odbornú).
- Posilniť a skvalitniť odbornú prípravu žiakov (transfer inovácií).
- Prezentovať vlastnú školu, mesto a krajinu.
- Spoznávať inú kultúru, históriu a životný štýl.
- Nadväzovať kontakty v rámci kariérneho rastu.

3.8 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi žiakmi, ich rodičmi a zamestnávateľmi.

Spolupráca s rodičmi

Zástupcovia rodičov sú členmi Rady školy. Všetci sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciami s vyučujúcimi. Rodičia sú informovaní

o aktuálnom dianí na škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom www stránok školy alebo priamo e-mailom. Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Jednou z hlavných úloh školy bude otvorenie spolupráce s rodičmi na školskom vzdelávacom programe.

Zamestnávateľa

Škola aktívne spolupracuje s kmeňovými a zmluvnými zamestnaneckými organizáciami. Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku a odbornej praxe, materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky, besedy a súťaže, sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií a výstav. Zástupcovia zamestnávateľov sa zúčastňujú pravidelne na zasadaniach Rady školy, pedagogických poradách a aktívne pôsobia v rámci odborného výcviku a odbornej praxe. Väčšina zamestnávateľov zamestnáva aj našich absolventov.

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

4.1 Popis školského vzdelávacieho programu

Vzdelávací program konkretizuje požiadavky ŠVP na všeobecné a odborné vzdelávanie žiakov v odboroch príslušných do skupiny odborov 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II.

Ciele vzdelávania, ktoré sú vymedzené týmto vzdelávacím programom, smerujú do troch základných oblastí: rozvoj osobnosti žiaka, príprava pre život v občianskej spoločnosti a príprava na pracovné uplatnenie.

Odborné vzdelávanie tejto skupiny odborov vytvára predpoklady pre získanie kompetencií potrebných pre uplatnenie v rôznych okruhoch pracovnej činnosti v oblasti ekonomiky, obchodu, služieb, cestovného ruchu a spoločného stravovania, starostlivosti o vzhľad človeka a pre špecializáciu smerom ku konkrétnym povolaniam. Dôraz je položený na prípravu absolventa so všeobecnovzdelávacím základom, s odbornými teoretickými a praktickými zručnosťami, ktoré bude vedieť aplikovať v praxi.

Vzdelávací program je rozvrhnutý tak, aby umožňoval vznik vzdelávacích programov, ktorých realizácia nepovedie iba k príprave úzko zameraných špecialistov v danej oblasti, ale k získaniu širšieho rozsahu kompetencií, ktoré umožnia absolventom hľadať a nachádzať zamestnanie v širšej oblasti trhu práce, prípadne umožní ich bezproblémovú rekvalifikáciu.

Cieľom všeobecného vzdelávania je rozšíriť všeobecné vedomosti žiakov zo strednej školy, ich osobnostné a sociálne kvality a pripraviť ich tak, aby boli schopní samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére, orientovať sa a uplatniť na trhu práce i v súkromnom a občianskom živote, ďalej sa vzdelávať a sebarealizovať.

Táto oblasť vzdelávania je zameraná používanie odbornej terminológie tak v slovenskom ako aj v cudzom jazyku, ďalej na prezentáciu profesionálnej hrdosti, na zvolenie správneho prístupu k zákazníkovi, k využívaniu ekologických technológií a tiež na zdokonaľovanie v informačných systémoch. Vzdelávací program poskytuje základné princípy etickej a náboženskej výchovy a základné vedomosti o vývoji ľudskej spoločnosti.

Tieto všeobecné vzdelávacie ciele sú vo vzdelávacom programe rozpracované v podobe kompetencií absolventa, obsahových štandardov a im odpovedajúcim čiastkových kompetencií (t. j. očakávaných vzdelávacích výstupov).

Vzdelávacie oblasti odbornej zložky vzdelávania vymedzujú učivo spoločné pre všetky odbory tejto skupiny vzdelávania bez ohľadu na ich profiláciu. Predstavujú teda povinný

základ odborného vzdelávania danej skupiny. Sú zvolené tak, aby tvorili ucelený súbor, ktorý vytvára predpoklady pre kvalitnú prípravu absolventov. Vzdelávacia oblasť teoretické vzdelávanie vedie žiakov k získaniu základných poznatkov z makroekonómie a mikroekonómie, k porozumeniu vzťahov v trhovej ekonomike, podnikových činnosti, účtovníctva a pracovnoprávných vzťahov. Poskytuje žiakom potrebné vedomosti zo základov podnikania a manažmentu, pripravuje ich aktívne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a uplatniť sa na trhu práce, myslieť a konať ekonomicky a ekologicky, prispievať k dosahovaniu vyššej kvality svojej práce, služieb a výrobkov, dbať na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Umožní žiakom získať vedomosti z umenia rokovať s ľuďmi, vedieť s nimi nadviazať kontakt a správne s nimi komunikovať. Vzdelávacia oblasť vymedzuje obsah teoretickej prípravy pre kvalitný výkon povolania osvojenou technikou a technologickými postupmi v súlade s požiadavkami zákazníka, estetickými zásadami, modernými trendmi a novými vedeckými poznatkami. Poskytuje žiakom vedomosti a zručnosti z oblasti používaných materiálov a surovín, o materiálovom a technickom zariadení a vybavení prevádzok. Vo vzdelávacej oblasti praktická príprava si žiaci osvojujú zručnosti a pracovné návyky potrebné pre výkon pracovných činností vo výrobných, obchodných, odbytových strediskách a strediskách služieb.

Potrebné vedomosti, zručnosti a kompetencie žiaci získavajú v teoretickom a praktickom vyučovaní. Teoretické vyučovanie a praktické vyučovanie sa uskutočňuje podľa platných právnych predpisov a schválených ŠkVP.

Klasifikácia prebieha v súlade s platnou legislatívou.

Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií. s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov pedagogicko-psychologickým poradní, rozhovormi so žiakom, alebo jeho rodičmi. Pri hodnotení sa využíva systém hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivity. Žiaci sú s hodnotením oboznámení.

4.2 Základné údaje o štúdiu

Kód a názov študijného odboru: 6403 L podnikanie v remeslách a službách

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR ¹	4
Vyučovací jazyk:	Slovenský jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania a splnení podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške

¹ Úroveň Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (EQF)

Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Absolvent nájde uplatnenie v podnikoch cestovného ruchu, v hotelierstve a v gastronómii, v obchode a v podnikoch poskytujúcich prevádzkové služby a beauty služby, v administratíve a v logistike ako výkonný pracovník, riadiaci pracovník nižšej alebo strednej úrovne alebo sa môže uplatniť ako súkromný podnikateľ.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné špecializačné štúdium alebo vyššie odborné štúdium, študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

4.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie a prípravu. Výučba je organizovaná v cykloch.

Výchovno-vzdelávací jazyk je v zmysle §12, ods.1 a 2 zákona č.245/2008 Z .z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) je štátny jazyk. Vyučovacia jazyk je **SLOVENSKÝ JAZYK**. Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy na ul. T. Vansovej 2, Topoľčany. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, spoločenskej komunikácie a marketingu. V rámci odbornej praxe žiaci získavajú teoretické vedomosti a praktické zručnosti na úseku cestovného ruchu, ubytovacích, dopravných a stravovacích služieb. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Časť odbornej praxe máme zabezpečenú vo vlastných kmeňových a zmluvných vzťahoch s fyzickými a právnickými osobami.

Odborná prax je zameraná na činnosti v obchodných organizáciách, organizáciách cestovného ruchu a službách..

Maturitná skúška sa koná v súlade s platnou legislatívou. Odborné stanovisko – súhlas k obsahu praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky dáva Republiková únia zamestnávateľov.

4.4 Zdravotné požiadavky na žiaka

Prijatý môže byť len uchádzač, ktorého zdravotnú spôsobilosť písomne potvrdil všeobecný lekár pre deti a dorast na prihláške na štúdium. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

Oslobodenie od výučby telesnej výchovy povoľujeme na základe písomnej žiadosti doloženej potvrdením od lekára. Uvedená žiadosť sa predloží riaditeľovi školy v prvom septembrovom týždni, prípadne v priebehu školského roka, ak to zdravotný stav žiaka vyžaduje (úraz, novozistené ochorenie, tehotenstvo).

4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Výchova k bezpečnej a zdravie neohrozujúcu prácu vychádza po dobu štúdia z požiadaviek platných právnych a ostatných predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem). Tieto požiadavky sa musia vzťahovať k výkonu konkrétnych činností, ktoré sú súčasťou odborného výcviku. Tieto požiadavky sa musia doplniť informáciami o rizikách možného ohrozenia, ktorým sú žiaci pri teoretickom a praktickom vyučovaní vystavení vrátane informácií o opatreniach na ochranu pred pôsobením týchto zdrojov rizík (zdravotné riziká a opatrenia pri ručnej manipulácii s bremenom, rizikové faktory súvisiace s mikroklimatickými podmienkami – teplotná záťaž organizmu a pod.).

Priestory pre výučbu musia zodpovedať svojimi podmienkami požiadavkám stanovených v zdravotníckych predpisoch (hygienické požiadavky na priestory, prevádzka školských zariadení, bezpečná prevádzka, používanie strojov, prístrojov a pod.). Návik a precvičovanie činností musí byť v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákonník práce) a v súlade s podmienkami, podľa ktorých môžu mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladne a preukázané oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, protipožiarne predpismi a s technologickými postupmi,
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarne predpisom,
- používanie ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- vykonávanie stanoveného dozoru na pracoviskách žiakov, pričom sa vymedzia stupne dozoru nasledovne:
 - práca pod dozorom si vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej dozorom, ktorá dohliada na dodržiavanie BOZP a pracovného postupu. Táto osoba musí zrakovo obsiahnuť všetky pracovné miesta tak, aby mohla bezpečne zasiahnuť v prípade porušenia BOZP,
 - práca pod dohľadom si vyžaduje prítomnosť osoby poverenej dohľadom kontrolovať pracoviská pred začatím práce a pokiaľ nemôže zrakovo všetky pracoviská obsiahnuť, v priebehu práce ich obchádza a kontroluje.

Stanovením príslušného stupňa dozoru je poverený učiteľ, majster odbornej výchovy alebo poverený zamestnanec prevádzky, v závislosti od charakteru práce.

Požiadavky na hygienu a bezpečnosť pri práci sú rozpracované v Prevádzkovom poriadku školy, v Pracovnom poriadku, v Pláne práce školy, v Pláne práce ŠI, v Organizačnom poriadku a v Požiarne štatúte školy.

Prax budú žiaci vykonávať na kmeňových a zmluvných pracoviskách.

4.6 Podmienky pre prijatie na štúdium

Predpokladom pre prijatie do študijného odboru je úspešné ukončenie strednej školy a zdravotné požiadavky uchádzačov o štúdium.

Do prvého ročníka študijného odboru 6403 L podnikanie v remeslách a službách budú žiaci prijatí bez vykonania prijímacej skúšky.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, odbor školstva, mládeže športu a kultúry schváli pre školský rok počet tried a žiakov pre prijímacie konanie v školskom roku a vydá organizačné pokyny.

Riaditeľ SOŠ obchodu a služieb vypracuje kritériá prijatia uchádzačov do 1. ročníka. Kritériá obsahujú termíny prijímacích skúšok, podmienky prijatia /neprijatia a podmienky zápisu na štúdium.

Kritériá prijatia žiakov na štúdium prerokuje Pedagogická rada a Rada školy a sú zverejnené na webovej stránke školy v termíne určenom zákonom.

Prijímacie konanie je realizované v súlade s platnou legislatívou a organizačnými pokynmi NSK.

Výsledkové listiny budú zverejnené na oznamovacej tabuli školy a na webovej stránke školy a zároveň budú zaslané rozhodnutia riaditeľa školy o prijatí, alebo neprijatí na štúdium. V zmysle zákona o ochrane osobných údajov budú namiesto mien uchádzačov zverejnené ich kódy.

Konkretizácia kritérií prijímacieho konania je stanovená každoročne.

5. PROFIL ABSOLVENTA

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola obchodu a služieb a Stredná odborná škola potravinárska, T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany
Názov školského vzdelávacieho programu	Obchod a služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov študijného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

5.1 Charakteristika absolventa

V študijnom odbore je vzdelávanie zamerané na oblasť ekonomiky, manažmentu, marketingu, základy účtovníctva, administratívy a korešpondencie. Absolvent získa teoretické vedomosti, praktické zručnosti a schopnosti na úseku ekonomiky, administratívy a podnikania, prevádzkových služieb, v závislosti od zamerania smerom ku konkrétnym povolaniam v oblasti remesiel a služieb.

V odbornej príprave žiaka sa kladie veľký dôraz na praktickú prípravu v odbornej praxi pri nadobudnutí a upevňovaní praktických zručností v oblasti vzdelávania podľa absolvovaného učebného odboru, v ktorom žiak získal výučný list.

V rámci praktickej prípravy na povolanie pre oblasť vzdelávania prevádzka v remeslách študijný odbor pripravuje žiakov na výkon vo svojom povolaní v oblasti prevádzkovania remeselnej dielne na nižšej alebo strednej riadiacej úrovni, alebo ako samostatne zárobkové osoby v súkromnom podnikaní v oblasti remesla.

Po ukončení štúdia získava absolvent **vysvedčenie o maturitnej skúške**. Môže pokračovať v pomaturitnom štúdiu, alebo v študijných programoch prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia, alebo v ďalších vzdelávacích programoch zameraných na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Kompetenčný profil absolventa sme vytvorili na základe kompetencií uvedených v ŠVP a analýzy povolania v priamej spolupráci so zamestnávateľmi. Týmto má absolvent študijného odboru garantované získanie aktuálnych vedomostí, zručností a kompetencií v závislosti od potrieb zamestnávateľov.

5.2 Kompetencie absolventa

Absolvent po absolvovaní vzdelávacieho programu disponuje týmito kompetenciami:

5.2.1 Kľúčové kompetencie

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie sme vymedzili nasledovné kľúčové kompetencie:

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnanosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo. Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

Absolvent úplného stredného odborného vzdelávania má v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho osobným a odborným záujmom; – porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie; – identifikovať v texte logické, časové a príčinnno-následné súvislosti; – uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú; – vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom; – sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť; – bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému; – aktívne zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne; dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou; – dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôbiť stratégiu, charakter a tón komunikácie; – vytvoriť štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou; – pri tvorbe textu uplatniť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) Viacjazyčnosť je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote. Rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych

programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný; – porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu; – zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom. Dokáže nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú, alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života; – spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné sny, nádeje a ambície. Stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie; – napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo napríklad aj e-mailly opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve, matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru; – komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov; – chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz; – aktívne zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) Digitálna kompetencia zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú; – kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami; – chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať; – chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: starať o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky

nezdravého životného štýlu a závislosti; – kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva; – preukázať istotu vo svojej schopnosti zvládnuť výzvy v živote; – dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným; – pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom; – identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspôľahlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností;

– dokáže použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) Občianska kompetencia je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania; – vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni; – porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku; – kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta; – dokáže zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) Podnikateľská kompetencia sa vzťahuje na schopnosť využívať príležitosti a myšlienky a meniť ich na hodnoty pre ostatných. Je založená na tvorivosti, kritickom myslení a riešení problémov, iniciatívni, vytrvalosti, ako aj schopnosti spolupracovať s cieľom plánovať a riadiť projekty s kultúrnou, sociálnou alebo finančnou hodnotou. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – opísať a pochopiť prístupy k plánovaniu a riadeniu projektov; – uvedomiť etické zásady a výzvy udržateľného rozvoja; – chápať sociálne a hospodárske príležitosti a výzvy, ktorým čelí zamestnávateľ, organizácia či spoločnosť.

h) Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch. To znamená, že absolvent (sa) dokáže: – vyhľadávať možnosti spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet; – zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu; – poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

5.2.2 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- orientovať sa v základných predpisoch a ustanoveniach obchodného a občianskeho zákonníka, zákona o živnostenskom podnikaní, zákona o ochrane spotrebiteľa;
- popísať základné ekonomické pojmy, národné hospodárstvo, právne formy podnikania a podnikateľskej činnosti, vecnú, ekonomickú a personálnu stránku podniku;
- vysvetliť úlohu bánk, poisťovní, daňovej sústavy;

- popísať podstatu, úlohy marketingu a jeho uplatnenie v podnikaní;
- popísať ponúkané produkty a služby, zásady predaja a propagácie, formy platobného styku;
- vysvetliť prieskum trhu produktov a služieb, cenotvorbu;
- navrhovať spôsob predaja zákazníkom;
- popísať zostavenie podnikateľského plánu pre zriadenie obchodnej prevádzky alebo prevádzky služieb;
- popísať etiketu obchodu a poradenstva, etické princípy v správaní a konaní;
- popísať pravidlá a postupy evidencie, základné náležitosti úradnej a obchodnej korešpondencie, obchodných zmlúv;
- ovládať písomnosti pracovného aj osobného charakteru, vecné, štylisticky a gramaticky správne spracovanie jednotlivých druhov písomností;
- orientovať sa vo vedení skladovej evidencie, evidencii tržieb, vybavovaní objednávok;
- popísať platobný styk
- orientovať sa v odbornej problematike daného remesla;
- aplikovať odbornú terminológiu typickú pre oblasť svojho povolania v oblasti daného remesla a využívať osvojené odborné pojmy pri výrobe a predaji produktov remeselnej činnosti;
- aplikovať psychológiu predaja pri rokovaní so zákazníkmi a obchodnými partnermi;
- charakterizovať funkciu a úlohy remeselnej prevádzky;
- vysvetliť techniky spoločenskej komunikácie, komunikácie na pracovisku s obchodnými, bankovými a ďalšími partnermi, vrátane zahraničných;
- popísať úlohu podnikového manažmentu v riadiacom procese, základné činnosti v remeslách, základné formy predaja, zásady predaja a propagácie, formy platobného styku;
- poznať produkt, jeho úžitkové vlastnosti a skladovanie, zásady ošetrovania produktu, záručné doby, vplyvy pôsobiacich na produkt vo sfére obehu a spotreby;
- spracovať štatistiku a rozbor tržieb z predaja produktov;
- popísať elementárne pojmy, podstatu, úlohy marketingu a jeho uplatnenie v podnikaní v remeslách;
- vyhodnocovať obchodné a marketingové aktivity;
- vysvetliť význam marketingových nástrojov;
- zostaviť marketingový plán pre uvedenie produktu na trh s využitím informačných technológií.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať ochranu osobných údajov;
- aplikovať komunikáciu s inštitúciami pri vybavovaní dokladov v živnostenskom / obchodnom registri;
- viesť obchodnú dokumentáciu a vyhotovovať účtovné doklady;
- podporovať a prezentovať predaj produktov a služieb;
- ovládať postup pri reklamácii výrobkov, tovarov a služieb;
- poznať a aplikovať práva spotrebiteľov;
- ovládať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne normalizovanú úpravu písomností;
- zvládať kritické situácie v komunikácii;

- dodržiavať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, požiarne ochranu, poskytovať prvú pomoc.
- koordinovať prácu v tíme, vykonávať pracovné činnosti tak, aby nenarušovali pracovné prostredie;
- orientovať sa v nových technológiách, nových smeroch remeselnej výroby;
- popísať riadenie remeselnej prevádzky na strednej úrovni;
- používať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne normalizovanú úpravu písomností;
- vyhodnocovať obchodné a marketingové aktivity, zabezpečovať predajné a propagačné akcie;
- používať a opísať elementárne pojmy, podstatu, úlohy marketingu a jeho uplatnenie v podnikaní;
- charakterizovať prieskum trhu a využívanie nástrojov komunikačného mixu na prezentáciu remeselného podniku a jeho produktov;
- aplikovať psychológiu predaja pri rokovaní so zákazníkmi a obchodnými partnermi;
- popísať zásady komunikácie a správania sa v kontakte so zákazníkom a na rokovaníach;
- používať pri vybavovaní agendy prostriedky IKT;
- používať právne predpisy a manažérske zásady pre úspešné vedenie remeselného podniku;
- uplatňovať progresívne trendy v remeselnej výrobe;
- viesť základnú účtovnú a daňovú evidenciu remeselného podniku;
- vyhotovovať expedičné doklady, dodacie listy, faktúry;
- vykonať inventúru a inventarizáciu skladových zásob a majetku;
- vykonávať základné úkony rozboru finančného hospodárenia;
- vytvoriť ponukový list produktov;
- využívať hospodárne a ekologicky pracovné prostriedky so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, toleranciou,
- vytrvalosťou, flexibilitou,
- kreativitou, komunikatívnosťou,
- spoľahlivosťou, presnosťou, sebadisciplínou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou.

**6. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU
6403 L podnikanie v remeslách a službách**

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	27	864
Odborné vzdelávanie	32	1024
Disponibilné hodiny	7	224
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	27		
Jazyk a komunikácia	16		
slovenský jazyk a literatúra	9		
cudzí jazyk	7		
Človek a spoločnosť	2		
občianska náuka			
dejepis			
geografia			
Človek a príroda	1		
biológia			
fyzika			
chémia			
Matematika a práca s informáciami	6		
matematika	4		
informatika	2		
Zdravie a pohyb	2		
telesná a športová výchova			
	32		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	14	18	32
teoretické predmety	14	4	18
odborná prax	-	14	14
Disponibilné hodiny	7		
SPOLU	66		

7. UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU
6403 L podnikanie v remeslách a službách

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola obchodu a služieb a Stredná odborná škola potravinárska, T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany					
Názov ŠkVP	Obchod a služby					
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby					
Kód a názov študijného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách					
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A					
Dĺžka štúdia	2 roky					
Forma štúdia	Denná					
Druh školy	Stredná odborná škola					
Vyučovaci jazyk	Slovenský jazyk					
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku					
	1.		2.		Spolu	
	DH*		DH*		DH*	
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE						
Všeobecnovzdelávacie predmety	15	2	16	2	31	4
Jazyk a komunikácia						
slovenský jazyk a literatúra a)	4	-	5	-	9	-
I. cudzí jazyk b)	4	1	5	1	9	2
Človek a spoločnosť						
dejepis c)	1	-	1	-	2	-
Človek a príroda						
chémia d)	1	-	-	-	1	-
Matematika a práca s informáciami						
matematika e)	2	-	2	-	4	-
informatika	2	1	2	1	4	2
Zdravie a pohyb						
telesná a športová výchova g)	1	-	1	-	2	-
ODBORNÉ VZDELÁVANIE						
Teoretické odborné predmety	10	1	9	1	19	2
Ekonomika	2	-	2	-	4	-
podnikanie a drobné podnikanie	3	1	2	-	5	1
Marketing	2	-	2	-	4	-
sociálna komunikácia	1	-	1	-	2	-
Manažment	1	-	1	-	2	-
administratíva a korešpondencia	1	-	1	1	2	1
Praktická príprava	2	-	3	1	5	1
účetníctvo h)	2	-	3	1	5	1
Odborná prax – oblasť vzdelávania						
Prevádzka v remeslách i)	7	-	7	-	14	-
Spolu	34	3	35	4	69	7

DH* - disponibilné hodiny

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník
Vyučovanie podľa rozpisu m)	33	30
Maturitná skúška n)	-	2
Odborná prax o)	2	2
Časová rezerva(opakovanie učiva, exkurzie, výchovno-vzdelávacie akcie a i.)	5	3
Spolu týždňov	40	37

Poznámky k učebnému plánu

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 4 hodiny týždenne v 1. ročníku a 5 hodín týždenne v 2. ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v 1. ročníku a 4 hodiny týždenne v 2. ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- c) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis, občianska náuka a geografia. Predmet geografia sa vyberá a vyučuje podľa účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety fyzika, chémia, biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku, resp. informatiku v odbore) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecnovzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov.
- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov.
- h) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- i) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú v podnikateľských firmách podľa vlastného výberu počas štúdia v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 10 pracovných dní, 7 hodín za deň.
- j) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade a po prerokovaní so zmluvnými zamestnávateľmi poskytujúcimi praktické vyučovanie. Na posilnenie hodinovej dotácie odborného výcviku môže škola využiť aj hodiny praktických cvičení.
- k) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- l) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálnotechnické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- m) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- n) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.

8. TABUĽKA VZŤAHU KLÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ K OBSAHU VZDELÁVANIA

Prehľad klúčových kompetencií	Občianska kompetencia, matematická kompetencia, vo vede ,v technológii	Gramotnosť, viacjazyčnosť , Digitálna kompetencia, Podnikateľská kompetencia	Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa
Prehľad názvov predmetov	Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií		
Všeobecnovzdelávacie predmety			
Jazyk a komunikácia			
Slovenský jazyk a literatúra		☺	
Prvý cudzí jazyk		☺	
Človek a spoločnosť			
Dejepis			☺
Človek a príroda			
Chémia		☺	
Matematika a práca s informáciami			
Matematika	☺		
Zdravie a pohyb			
Telesná a športová výchova			☺
Odborné predmety			
účetníctvo		☺	
ekonomika	☺		
podnikanie a drobné podnikanie	☺		
marketing		☺	
sociálna komunikácia	☺		
manažment		☺	
administratíva a korešpondencia			☺

Klúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Klúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

VVS sú v našom školskom vzdelávacom programe stanovené pre každý vyučovaci predmet a pre vybrané klúčové kompetencie tak, ako to ukazuje tabuľka. Táto stratégia bola odsúhlasená všetkými predmetovými komisiami na škole.

9. ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania. Optimálne požiadavky / podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program sú nasledovné:

9.1 Základné materiálne podmienky

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy T. Vansovej 2, Topolčany. Normatív vybavenosti dielní, odborných učební a tried je v súlade s normatívom základného vybavenia pracovísk praktického vyučovania

Kapacita školy:

Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy,
kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy
kancelária pre sekretariát,
kabinet pre výchovnú poradkyňu,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
sociálne zariadenie.

Pedagogickí zamestnanci školy:

zborovňa
kabinety pre učiteľov,
sociálne zariadenie.

Nepedagogickí zamestnanci školy:

kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu
príručný sklad s odkladacím priestorom,
dielňa,
kotelňa,
vzduchotechnika,
archív.

Ďalšie priestory:

Hygienické priestory (WC, sprchy), sociálne zariadenia, šatne

Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky

Sklady náradia, strojov a zariadení

Sklady materiálov, surovín a polotovarov

Knižnica

Priestory pre záujmovú a spoločenskú činnosť žiakov a zamestnancov školy, spoločenská miestnosť

Makrointeriéry:

Školská budova

Školský internát – Mudroňova 2, Topolčany

- 24 izieb pre žiakov
- 36 izieb pre príležitostné ubytovanie
- Kancelárie TEU
- Kabinety
- Zborovňa
- Spoločenská miestnosť
- Miestnosť pre návštevy
- Posilňovňa

Pracovisko praktického vyučovania – Mudroňova 2, Topolčany

- Kabinety pre majstrov odbornej výchovy / ďalej MOV /
- Sklady
- Hygienické zariadenia (WC, sprchy)

- žiacke pracoviská – kuchyňa, reštaurácia, odborné učebne
- školská jedáleň a kuchyňa (s celodennou prevádzkou)

Vyučovacie interiéry

- Klasické triedy/ - učebne pre teoretické vyučovanie
- Odborná učebňa ANJ
- Odborná učebňa NEJ
- Učebňa odborných predmetov
- Odborné učebne pre vyučovanie ADK
- Odborné učebne IKT
- Odborné učebne pre hotelovú akadémiu
- Odborné učebne pre cvičnú firmu
- Telocvične
- Posilňovňa
- Fitnes
- odborná prax a odborný výcvik sú realizované v kmeňových pracoviskách školy, v zmluvných pracoviskách u živnostníkov.

9.2 Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť majstrov odbornej výchovy, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov, ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je vykonávanie poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb detí a kariérového poradenstva. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov

v oblasti výchovného poradenstva. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

9.3 Organizačné podmienky

Všeobecne záväznou normou v oblasti školstva na organizáciu teoretického a praktického vyučovania je zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné.
- Teoretické a praktické vzdelávanie a príprava sú obmieňané. Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.
- Plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh školského vzdelávacieho programu vo väzbe na teoretické vyučovanie a odbornú prax je v súlade. Výchovno-vzdelávací proces sa riadi Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
- Odborná prax sa vyučuje sa v rozsahu stanovenom v učebnom pláne, vykonáva sa v kmeňových a zmluvných pracoviskách. Výučba prebieha pod vedením MOV i poverených zamestnancov prevádzok
- Vzdelávanie a príprava sa riadi podľa Školského poriadku. Zabezpečuje jednotnosť v celom výchovno-vzdelávacom procese. Upravuje pravidla správania sa žiakov v teoretickom a praktickom vyučovaní a príprave ako aj na Školskom internáte. Obsahuje tiež práva a povinnosti žiakov. Školský poriadok je súčasťou Organizačného poriadku školy a Pracovného poriadku školy a riadi sa podľa nich. Žiaci sa oboznamujú so Školským poriadkom každý rok na prvej vyučovacej hodine prvý deň školského roka a podpisujú v osobitnom zázname svojím podpisom jeho rešpektovanie. Táto skutočnosť je zaznamenaná aj v triednych knihách.
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Zásadami hodnotenia a klasifikácie žiakov SOŠ, ktoré sú súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.
- Ukončovanie štúdia sa riadi platným legislatívnym predpisom.
- Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v odbore na školskej úrovni sa organizuje formou jednoduchých ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania na záver každého ročníka. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa zúčastňujú aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni.

9.4 Podmienky bezpečnosti a hygieny práce

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odborného výcviku a odbornej praxe. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie musia zodpovedať platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom ES.

Škola vytvára podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, na vylúčenie alebo obmedzenie faktorov, ktoré podmieňujú vznik školských úrazov, poškodení zdravia a prevenciu v súlade s platnými právnymi predpismi.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík. Učitelia, MOV, žiaci a rodičia so podrobne s týmito rizikami oboznámení. Riziká, ktoré sa nedajú eliminovať, sú čiastočne riešené osobitnými ochrannými prostriedkami, ktoré žiaci dostávajú bezplatne na základe Smernice riaditeľa školy. Ich používanie sa dôsledne kontroluje.

Problematika bezpečnosti a hygieny práce je podrobne popísaná v Školskom poriadku, Pracovnom poriadku, Pláne práce školy, Pláne práce ŠI, Organizačnom poriadku.. Žiaci ju musia poznať a rešpektovať.

Škola má spracovanú Metodickú osnovu vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarnej ochrane pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámení a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetoch. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v pracovnom prostredí podnikov poskytujúcich obchodné služby a služby cestovného ruchu, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazoch detí, žiakov a študentov, traumatologického plánu, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, Zákonníka práce, o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarom nebezpečenstve v organizácii, inštruktáži používania prenosných hasiacich prístrojov a pod.

Na pracoviskách absolvujú vstupnú inštruktáž z predpisov BOZP, kompetentným zamestnancom so zápisom v Záznamníku BOZP. Na pracoviskách nosia osobné ochranné pracovné prostriedky podľa požiadaviek odboru a majiteľa prevádzky.

10. VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej aj „ŠVVP“) je žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (cieľov a obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Zohľadnenie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť mu rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností a osobnosti, a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a primerané začlenenie do spoločnosti. Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je:

- a) žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.:
 - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
 - žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania),
- b) žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- c) žiak s nadaním.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa vypracúva pre každého integrovaného žiaka, ktorému bola diagnostikovaná špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba, čím sa stáva žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“).

Pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné

- zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania,
- vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní,
- škola zabezpečí špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, ku ktorým patrí aj požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka,
- zohľadnenie potrieb zabezpečí žiakovi rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Telesné postihnutie	Pre študijné odbory v skupine 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II, v stredných odborných školách sa vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov. Kontraindikáciou pre výkon povolání v oblasti ekonomiky, financií a administratívy sú diagnózy ako autizmus, poruchy správania a psychiatrické diagnózy. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Mentálne postihnutie	Študijné odbory v skupine 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II, nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.
Zrakové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Sluchové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Špecifické poruchy učenia	Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov skupiny 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II, na študijné predpoklady žiaka (chápanie abstraktných vzťahov, logická predstavivosť, matematická zručnosť, čítanie predpisov a príprava ekonomickej a účtovnej dokumentácie, obchodnej korešpondencie), treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou. Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so zariadeniami poradenstva a prevencie.

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SOŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných povolání. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.
Mimoriadne nadaní žiaci	Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu s logickými systémami, schopní abstrakcie a kreativity. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych učebných plánov a vzdelávacích programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie.

11. PODPORNÉ OPATRENIA VO VÝCHOVNO-VZDELÁVACOM PROCESE

Cieľ a poslanie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania v § 3 zákona 245/2008. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§3 písm. d), ktoré je „uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania“. A nielen žiakov, ale aj všetkých zúčastnených v školskom prostredí – t. j. rodičov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

Systém podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podporných úrovní 1. – 5. stupňa definovaných v § 131 školského zákona a bližšie popísaných ministerstvom školstva najmä v podpornej úrovni 1. stupňa a 2. stupňa. To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých vzťahov, podpory duševného zdravia či kultúry rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju človeka.

Škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v našej spádovej oblasti v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej individuálnym potrebám žiaka, triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a necítilo sa odmietané. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti. Podľa § 145a a 145b poskytuje žiakom podporné opatrenia, aby sa žiaci mohli plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať seba ako človeka, osobnosť či svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Škola poskytuje podporné opatrenia (ďalej PO) podľa Katalógu podporných opatrení, tohto školského vzdelávacieho programu a v prípade potreby aj podľa Individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej IVP).

Katalóg podporných opatrení špecifikuje podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní podľa § 145a zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Podporným opatrením (PO) podľa školského zákona je opatrenie poskytované školou alebo školským zariadením potrebné na to, aby sa žiak mohol plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti (§ 145a, ods. 1 školského zákona)

Podľa školského zákona majú žiaci právo na inkluzívne vzdelávanie a individuálny prístup rešpektujúci jeho rôzne výchovno-vzdelávacie potreby, schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom týmto zákonom” (§ 144, ods. 1, písm. e)).

V systéme podporných opatrení je celkovo 21 podporných opatrení rozdelených do 3 skupín podľa toho, kto môže podporné opatrenia odporúčať.

ÚROVNE PODPORNÝCH OPATRENÍ

Škola na podporu výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov podľa § 2 h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom a to tak, že *zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov na 3 úrovniach.*

Podporné opatrenia 1. stupňa – univerzálna preventívno-výchovná činnosť

Podporná úroveň 1. stupňa sa poskytuje všetkým žiakom ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti. Cieľom je zabezpečiť optimálne podmienky pre sociálno-emocionálny, kognitívny a osobnostný rozvoj žiaka. Prostredníctvom úpravy obsahu, foriem a metód sa univerzálne preventívne aktivity a princípy implementujú do výchovy a vzdelávania, ktoré pričom sa zameriavajú na budovanie pozitívnej klímy a zdravých vzťahov v triede (ranné kruhy), nenásilnej vzájomnej komunikácie pocitov a potrieb, riešenie žiackych konfliktov, sledovanie pokroku žiakov, udržiavanie motivácie, rozvoj prosociálneho správania a empatie, kongruencie, kariérového poradenstva. Realizuje ju v triede každý PZ v spolupráci so zákonným zástupcom (ďalej len ZZ) žiaka.

Východiskom podpory 1. stupňa je pedagogická diagnostika zameraná na všetky aspekty celostného rozvoja žiaka v súlade s profesijným štandardom (potreby v oblasti učenia, identifikácia talentov, nadania, ťažkostí vo vzdelávaní, sociálne a rodinné vzťahy, situácia žiakov, klíma v triede atď.). Učiteľ prispôsobuje výchovno-vzdelávacie činnosť žiakom tak, aby podporovala ich celkový rozvoj a zohľadňovala individuálne potreby, silné a slabé stránky. Napr. poskytnutie vyššej časovej dotácie na naučenie sa obsahu, diferencované, alternatívne úlohy, úprava a zníženie množstva látky/úlohy, poskytovanie šance na opakované preskúšanie alebo testovanie v prípade záujmu žiaka podľa stanovených pravidiel alebo v prípade preukázaných objektívnych ťažkostí na strane žiaka, v elektronickom systéme umožňujú učiteľovi žiakom vidieť učivo aj úlohy tak, aby žiak i rodič mali všetko prehľadne na jednom mieste. Rodičom i žiakovi sa poskytuje priebežne spätná väzba, v prípade ťažkostí sa učiteľ rozpráva aj individuálne so žiakom a hľadá porozumenie. Rešpektuje sa individuálne tempo žiakov, poskytuje dostatok času podľa potrieb žiakov na vypracovanie úloh, testov a projektov. Rozvíja sa sebahodnotenie žiaka aspoň dva krát ročne formou ústnej alebo písomnej sebareflexie a hodnotenia svojej práce a úsilia. Využívajú sa aj skupinové aktivity a činnosti, kde je okrem obsahu dôležitý aj rozvoj rozličných zručností ako spolupráca, komunikácia,

Všeobecné podporné opatrenia sú poskytované všetkým žiakom bez rozdielu a bez nutnosti vyjadrenia pedagogického, odborného zamestnanca alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Patria sem podporné opatrenia:

- prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania;
- krízová intervencia.

Podporné opatrenia 2. stupňa – cielená podporná úroveň

Je určená žiakom so zvýšenými nárokmi na podporu, ktoré môžu byť aj prechodného charakteru, vrátane detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP) s cieľom optimalizovať a podporiť proces výchovy a vzdelávania. Podporné opatrenie sa vykonávajú v úzkej spolupráci s vyučujúcimi a zákonnými zástupcami žiakov spravidla v čase vyučovania. Podporné opatrenie sa zameriava na zmiernovanie prekážok žiaka vo výchove a vzdelávaní s cieľom zabezpečiť rozvoj jeho schopností alebo osobnosti a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a rozvoja osobnosti prostredníctvom intervencií.

Pri cieleňých podporných opatreniach je už **potrebné vyjadrenie pedagogických odborných zamestnancov školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie.**

Patria sem podporné opatrenia:

- poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo a vzdelávaní;
- zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy;
- zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy;
- zabezpečenie doučovania alebo cieleňého učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka;
- činnosť na podporu sociálneho zaradenia;
- činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy;
- poskytovanie zdravotnej starostlivosti;
- zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdanie zručností;
- odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní;
- zabezpečenie diétného stravovania.

Podporné opatrenia 3. stupňa – aditívna podpora

Pri špecifických podporných opatreniach je **potrebné vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie.**

Patria sem podporné opatrenia:

- poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní;
- činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti;
- skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- zabezpečenie vzdelávania sa vo vyučovacom predmete alebo vo vzdelávacej oblasti vo vyššom ročníku;
- zabezpečenie osobitných foriem komunikácie dieťaťa so zdravotným postihnutím alebo žiaka so zdravotným postihnutím so školou alebo so školským zariadením
- špecializované kariérové poradenstvo;
- zabezpečenie sebaobslužných úkonov v čase výchovno-vzdelávacieho procesu;
- poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok

Uvedené podporné opatrenia sú určené pre žiakov s diagnostikovanými ŠVVP. Vyjadrenie na účel podporných opatrení vydáva zariadenie poradenstva a prevencie. Podporné úrovne 3. stupňa sú zabezpečované a vykonávané odbornými zamestnancami centra poradenstva a prevencie. Škola poskytuje špecifickú podporu žiakom, ktorí podľa § 2 i) šk. zákona majú **špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby**. Tá sa realizuje buď v rámci Školského vzdelávacieho programu alebo jeho doplnením cez **Individuálny vzdelávací program** podľa § 7a) školského zákona, pričom sa realizuje *úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti*. Žiak postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu len v tých prípadoch, ak nemôže postupovať ŠkVP (napr. žiak s viacerými ťažkosťami a úpravou dochádzky...).

Individuálny vzdelávací program zahŕňa:

- a) podklady z realizovaných činností 1. a 2. úrovne (pedagogická diagnostika, podklady z odborných intervencií, vypracované podklady pre diagnostiku v CPP),
- b) vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (zväčša na odporúčanie triedneho učiteľa) a stanovenie ŠVVP a následných odporúčaní úprav,
- c) vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča.
- d) úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, v prepojení na odporúčania centra poradenstva a prevencie,
- e) žiak má možnosť využiť aj dodatočnú psychologickú, sociálno-pedagogickú i špeciálno-pedagogickú starostlivosť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo,
- f) zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania,
- g) úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úprava a zmena systému hodnotenia alebo nehodnotenie v predmetoch.

Žiakom so ŠVVP sa podľa Katalógu podporných činností poskytuje podporné opatrenie: Poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní (podľa §145 a) ods. 2 písmeno b) šk. zákona).

VŠEOBECNÉ POSTUPY PRI ŽIAKoch SO ŠVVP

Žiaci s ťažkosťami v učení

Žiak s ťažkosťami v učení je taký žiak, ktorého potenciál nezodpovedá výsledkom učenia sa a ktorý v učení zlyháva aj napriek snahe a príprave (môže ísť aj o žiakov s poruchami učenia, NKS a i.). Takémuto žiakovi sa môže poskytovať podpora podľa dohody medzi učiteľom a pri priebežnom hodnotení a úprave metód a prístupov, po odporúčaní CPP aj rozsiahlejšie. Všeobecné odporúčania pre postup učiteľa žiaka s ťažkosťami v učení sa aplikujú učiteľom podľa potrieb žiaka a v prípade potreby (zlyhávanie žiaka, nedodržiavanie podpory a i.) sa ukotvia v písomnej podobe (napr. elektronickou správou, mailom alebo zápisnicou, či IVP):

- podporuje také metódy práce a overenia, ktoré sú pre žiaka efektívnejšie (skúšanie menších celkov, rozdelenie času, overenie si, či žiak porozumel, zvýraznenie kľúčových pojmov a slov v texte, používanie ilustrácií, písomky mimo triedy a i.),
- upravuje hodnotenie alebo nehodnotí písomné výstupy (diktáty, slohové práce), príp. iné výstupy (učenie sa naspamäť väčšie celky, slovíčka), ktoré vyplývajú zo žiakovho znevýhodnenia,
- žiaka je vopred informovaný, čo sa od neho bude vyžadovať, z čoho bude hodnotený, nech nie jeho výkon negatívne ovplyvnený,
- pri písaní poznámok je potrebné zväziť možnosť odfotiť si poznámky od spolužiaka, z tabule,
- rešpektuje správanie žiaka spôsobené ťažkosťami v učení (pozornosť, pomalšie psychomotorické tempo a pamäť, nerovnomerné výkony, unaviteľnosť, grafomotorika),
- vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru,
- zväzi umiestnenie žiaka v triede tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami a do lavice posadí žiaka s takým spolužiakom, ktorý bude schopný a ochotný v prípade potreby pomôcť,
- pri práci so žiakom používa vhodné pomôcky a učí ho s nimi pracovať aj samostatne,

- ďalšie podmienky podľa konkrétnych odborných odporúčaní CPP.

Žiaci s ťažkosťami v správaní

Základom pre špecifický postup pri vzdelávaní žiakov s ťažkosťami v správaní je vytvorenie pozitívneho vzťahu medzi triednym učiteľom/učiteľmi, triedou a žiakom. Ide najmä o žiakov s poruchami aktivity a/alebo pozornosti, žiakov s vysokofunkčným autizmom, traumatickým pozadím a i. Vzdelávanie žiaka si vyžaduje podľa potreby koordinovaný prístup učiteľa a dlhodobé sledovanie a monitoring žiaka. Podľa potreby sa realizujú uvedené intervencie a podporné opatrenia:

- Rozhovory, mediácia konfliktov, reflexia prežívania, sociometria v triede sú bežnou súčasťou intervencií. Taktiež zaraďovanie relaxačných techník, arteterapeutických a muzikoterapeutických techník.
- Zmena miesta (pokiaľ možno vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety). Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Poprípade s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícii len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje. Umožňovať rodičovi a žiakom potrebné informácie o úlohách a učive cez elektronickú žiacku knižku.
- Pri konfliktných situáciách najprv upokojiť situáciu i žiaka a vždy sa vrátiť k situácii v pokoji, dať porozumenie, vysvetliť veci alebo aj stanoviť hranicu (ideálne by mal žiak dopredu vedieť, aké negatívne následky budú nasledovať).
- Zamerať sa výraznejšie na predvídateľnosť prostredia, dostatočne včas oznamovať zmeny a pripravovať na nich žiaka, vyhnúť sa zbytočným prekvapeniam, jasná štruktúra vyučovania, stanovený harmonogram dňa, program hodiny, dôslednosť pedagóga.
- Vyučovaciu hodinu pravidelne obohacovať o tímové aktivity a skupinovú prácu – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh.
- Využiť prebytok energie u žiaka – zapájať ho do školských žiackych projektov, mimoskolských aktivít, zadávať mu rôzne typy nie veľmi zložitých úloh, alebo stručne precvičovať prebraté učivo.
- Vyhýbame sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa skúsime so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva. Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, napr. udržiavať s ním častejší očný kontakt.
- Častejšie striedanie činností.
- Podľa potreby hovoriť o prejavoch správania žiaka aj s triedou.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.
- Školské skúšanie a práce, ktoré majú vplyv na klasifikáciu, by sa mali diať iba za dobrého sústredenia a dobrej spolupráce žiaka, a to len v prvej polovici vyučovacieho času a na začiatku jednotlivých vyučovacích hodín.

POSTUP PRI ZÍSKAVANÍ PODPORNÉHO OPATRENIA

Žiak môže získať konkrétne podporné opatrenie v jednoduchom procese v zásade zhrnutom do štyroch krokov.

1.krok: ŽIADOSŤ O VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA

Žiadateľ (zákonný zástupca dieťaťa alebo nepľnoletého žiaka, plnoletý žiak, zástupca zariadenia, pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec) požiada riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia o vypracovanie Vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia.

2.krok: VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia následne zabezpečí vypracovanie Vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia, v ktorom odporučí konkrétne podporné opatrenia a ich rozsah a vyjadrenie poskytne žiadateľovi/zákonnému zástupcovi. V prípade, ak ide o nepľnoleté dieťa alebo žiaka, možno požiadať zariadenie poradenstva a prevencie o Vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia, iba s informovaným súhlasom zákonného zástupcu.

3.krok: ŽIADOSŤ O POSKYTNUTIE PODPORNÉHO OPATRENIA

Na základe Vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia môže žiadateľ požiadať riaditeľa školy alebo školského zariadenia o poskytnutie podporného opatrenia.

4. krok: VYJADRENIE RIADITEĽA ŠKOLY K POSKYTNUTIU PODPORNÉHO OPATRENIA

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na základe žiadosti o poskytnutie podporného opatrenia zohľadní všetky podmienky školy (personálne, finančné, materiálno-technické, priestorové) na poskytnutie opatrenia a písomne sa vyjadrí k jeho poskytnutiu. Riaditeľ školy alebo školského zariadenia sa písomne vyjadrí žiadateľovi o poskytnutie podporných opatrení do 10 dní odo dňa, kedy bol požiadaný k poskytnutiu podporného opatrenia, v odôvodnenom prípade do 20 dní.

Následne škola alebo školské zariadenie zabezpečí poskytnutie podporného opatrenia dieťaťu alebo žiakovi, v súlade s odporúčanými podpornými opatreniami, vrátane ich rozsahu vo Vyjadrení na účel poskytnutia podporného opatrenia.

Vzory žiadostí Žiadosť o vyjadrenie na účel poskytnutia PO a žiadosť o poskytnutie PO:

meno a priezvisko žiadateľa

SOŠ obchodu a služieb
a SOŠ potravinárska
T. Vansovej 2
955 01 Topoľčany

Vec: ŽIADOSŤ O VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO
OPATRENIA

Žiadateľ (nehodiace sa škrtnite):

zákonný zástupca neplnoletého žiaka, plnoletý žiak, zástupca zariadenia, pedagogický
zamestnanec, odborný zamestnanec

Meno a priezvisko:

Adresa trvalého pobytu:

Tel. kontakt a emailová adresa:

žiadam

podľa §145b zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a
doplnení niektorých zákonov o **Vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia** pre:
žiaka/ žiačku:

dátum narodenia:

trieda/odbor:

školský rok:

Zdôvodnenie žiadosti

V _____, dňa _____

_____ vlastnoručný podpis žiadateľa

meno a priezvisko žiadateľa

SOŠ obchodu a služieb
a SOŠ potravinárska
T. Vansovej 2
955 01 Topoľčany

Vec: **ŽIADOSŤ O POSKYTNUTIE PODPORNÉHO OPATRENIA**

Žiadateľ (nehodiace sa škrtnite):

zákonný zástupca neplnoletého žiaka, plnoletý žiak, zástupca zariadenia, pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec

Meno a priezvisko:

Adresa trvalého pobytu:

Tel. kontakt a emailová adresa:

žiadam

o poskytnutie podporného opatrenia podľa §145b zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia zo dňa _____ pre žiaka/ žiačku:

dátum narodenia:

trieda/odbor:

školský rok:

Poznámka: Svojím podpisom potvrdzujem a súhlasím s navrhovaným podporným opatrením a jeho rozsahom, ktoré vyplýva z Vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia.

V _____, dňa _____

_____ vlastnoručný podpis žiadateľa

12. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

Stredná odborná škola obchodu a služieb a Stredná odborná škola potravinárska, T. Vansovej 2 Topoľčany považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu.

Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenie žiaka v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známkou. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Pravidlá hodnotenia žiakov

Naša škola si v rámci hodnotenia výkonov svojich žiakov vypracovala všeobecný **Hodnotiaci štandard pre študijné a učebné odbory**. Definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vztahuje sa na hodnotenie:

Počas štúdia hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov **počas jeho štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia

pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomostí, skúseností, činností a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Sebahodnotenie kľúčových kompetencií

Žiak má možnosť sebahodnotenia všetkých oblastí dosiahnutých kľúčových kompetencií.

b) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad tým, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať.

Klasifikácia

Je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do

niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Hodnotenie žiaka formou klasifikácie:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Žiakovi, ktorý v niektorom vyučovacom predmete nie je hodnotený formou klasifikácie sa na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka uvádza:

- a) „aktívne absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval
- b) „absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval
- c) „neabsolvoval“, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval, alebo
- d) „oslobodený“, ak bol žiak oslobodený od vzdelávania sa vo vyučovacom predmete v plnom rozsahu.

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Žiak na konci prvého a druhého polroka je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním
- Prospel veľmi dobre
- Prospel
- Neprospel

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete prekročila 30% celkovej dochádzky. Riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie. Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy. Maturitná skúška sa môže opakovať v zmysle právnych predpisov.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, na konci prvého alebo druhého polroka môže do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia požiadať riaditeľ školy o vykonanie komisionálnej skúšky. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Škola vydáva v priebehu štúdia koncoročné vysvedčenie v posledný deň školského vyučovania, pričom za ich vydanie zodpovedajú triedni učitelia. V posledný vyučovací deň prvého polroka školského roka triedny učiteľ vydá žiakovi výpis klasifikácie prospechu a správania žiaka za prvý polrok. Tento výpis nie je verejnou listinou. Vysvedčenie za prvý

polrok sa vydáva na základe písomnej žiadosti plnoletého žiaka, zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

Výchovné opatrenia

Patria sem **pochvaly, napomenutie od triedneho učiteľa, napomenutie od majstra odbornej výchovy, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od majstra odbornej výchovy, pokarhanie od riaditeľa**. Žiakovi možno uložiť za závažné alebo opakované previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam a mravným normám spoločnosti **podmienečné vylúčenie zo štúdia** alebo **vylúčenie zo štúdia**. Akékoľvek výchovné opatrenie musí byť okamžite oznámené v písomnej forme rodičom alebo zákonným zástupcom žiaka. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP

Robí sa s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú doporučená psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

Požiadavky na hodnotenie vyučovacieho procesu všeobecne (funkcie, formy, postupy hodnotenia)

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a jeho nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritériá (norma, štandard),
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka z jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia,
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorazovo na konci vyučovacieho obdobia.

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť,
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod. ,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v OVP je založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti.

- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:

a) podľa počtu skúšaných žiakov

- ⇒ individuálne
- ⇒ skupinovo
- ⇒ frontálne

b) podľa časového zaradenia

- ⇒ priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- ⇒ súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- ⇒ záverečné skúšanie (maturitné alebo opravné skúšky).

c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ⇒ ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
- ⇒ písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- ⇒ praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).

d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. *Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	VŠEOBECNÉ (KOGNITÍVNE) KOMPETENCIE
Praktické cvičenia Simulované situácie Úloha hrou Ústne odpovede Projekt Zistenie Stanovenie (niečo určiť) Prípadová štúdia Zapisovanie do pracovnej knihy Protokoly Správy Osobný rozhovor	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia) Písomné odpovede (testy) Projekt Zistenie Stanovenie (niečo určiť) Porovnanie Prípadová štúdia Školská práca Úlohy a cvičenia
Dotazník	

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- ✓ praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- ✓ písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- ✓ portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.

• **Organizačné a metodické pokyny** sa týkajú platných predpisov, dokumentácie a pravidiel pre maturitnú skúšku.

V oblasti OVP odporúčame systematické hodnotenie žiakov v kombinácii ústnej a písomnej formy, v praktickej príprave pestrú škálu praktických úloh a riešenie odborných problémových situácií.

13. SPÔSOB A PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania je úspešné ukončenie posledného ročníka štúdia a úspešné absolvovanie maturitnej skúšky. Žiak vykoná maturitnú skúšku v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách a to v súlade s platnou legislatívou.

Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami ŠkVP a vzdelávacími štandardami Štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolani a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie.

Priebeh a organizácia maturitných skúšok prebieha pod dohľadom riaditeľa školy, koordinátora maturitných skúšok a predsedu školskej maturitnej komisie. Predseda školskej maturitnej komisie a predsedovia predmetových maturitných komisií sú menovaní Okresným úradom odborom školstva v Nitre. Skúšajúci členovia predmetových maturitných komisií sú vymenovaní riaditeľom školy z učiteľov, ktorí majú danú aprobáciu. Učitelia vymenovaní do týchto funkcií musia dodržiavať všetky ustanovenia platnej školskej legislatívy s osobitným zreteľom na ustanovenia citovanej vyhlášky o ukončovaní štúdia. Žiaci maturujú v stanovenom termíne podľa vopred vypracovaného časového harmonogramu, ktorým sa zabezpečuje plynulý priebeh maturitných skúšok.

Riaditeľstvo školy vždy v septembri školského roka informuje žiakov maturitného ročníka o podmienkach a organizácii maturitnej skúšky v danom školskom roku. Žiak do 30. septembra daného školského roka oznámi triednemu učiteľovi predmety (z cudzieho jazyka

aj úroveň), ktoré si na maturitnú skúšku zvolil, a žiak so zdravotným znevýhodnením zároveň v prílohe oznámi aj spôsob vykonania maturitnej skúšky.

Žiak môže dobrovoľne konať maturitnú skúšku aj z ďalších predmetov. Vykonaním dobrovoľnej maturitnej skúšky sa rozumie aj absolvovanie len externej časti maturitnej skúšky alebo len internej časti maturitnej skúšky. V riadnom skúšobnom období môže žiak dobrovoľne konať maturitnú skúšku najviac z dvoch predmetov.

Po úspešnom vykonaní maturitnej skúšky sa žiakovi vydá maturitné vysvedčenie v zmysle platnej legislatívy. Absolvent je povinný po ukončení štúdia, pred prevzatím dokladu o vzdelaní, odovzdať škole všetky školské učebnice a ďalšie náležitosti, ktoré mal od školy zapožičané.

Maturitná skúška pozostáva zo štyroch predmetov:

- slovenský jazyk a literatúra
- cudzí jazyk
- teoretická časť odbornej zložky
- praktická časť odbornej zložky

Maturitná skúška zo slovenského jazyka a literatúry pozostáva z externej a internej časti. Externú časť tvorí centrálné zadaný písomný test. Písomnú formu internej časti vyhodnocujú vyučujúci slovenského jazyka školy. Cieľom internej časti MS zo slovenského jazyka a literatúry je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu a vzdelávacími štandardmi štátneho vzdelávacieho programu pre tento študijný odbor. Interná časť MS je zostavená z 30 samostatných zadaní, ktoré obsahujú literárnu a jazykovú časť.

Maturitná skúška z cudzích jazykov pozostáva z externej a internej časti vo všetkých odboroch. Žiaci majú možnosť vybrať si stupeň náročnosti úrovne B1 alebo B2. Externú časť MS tvorí centrálné zadaný písomný test. Písomnú formu internej časti vyhodnocujú vyučujúci cudzieho jazyka danej školy. Téma je zadaná centrálné. Cieľom internej časti MS z cudzieho jazyka je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu a vzdelávacími štandardmi štátneho vzdelávacieho programu pre tento študijný odbor. Interná časť MS je zostavená z 30 zadaní.

Odborná zložka maturitnej skúšky

Odborná zložka maturitnej skúšky sa člení na teoretickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky. Cieľom odbornej zložky maturitnej skúšky je overenie vedomostí a zručností v rozsahu učiva odborných vyučovacích predmetov určených vzdelávacími štandardmi. V nadstavbovom štúdiu sa v odbornej zložke maturitnej skúšky zohľadňuje nadväznosť na príslušný učebný odbor.

V praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa overujú zručnosti a schopnosti žiaka v príslušnom súbore odborných vyučovacích predmetov. V teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa ústne overujú vedomosti žiaka v príslušnom súbore odborných vyučovacích predmetov a môžu sa overovať aj vo vzťahu k praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

Maturitné témy pre teoretickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky vychádzajú z výkonových štandardov pre teoretické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre zameranie príslušného študijného odboru uvedené v štátnom vzdelávacom programe pre odborné vzdelávanie a prípravu, podľa ktorého žiak štúdium začal.

Maturitné témy pre praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky vychádzajú z výkonových štandardov pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre zameranie príslušného študijného odboru uvedené v štátnom vzdelávacom programe pre odborné vzdelávanie a prípravu, podľa ktorého žiak štúdium začal.

Maturitné témy pre teoretickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky pripravené príslušnou predmetovou maturitnou komisiou sa zverejnia sedem dní pred termínom konania teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky v príslušnej škole.

Témy jednotlivých častí teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky s uvedením pomôcok, ktoré môže žiak používať, schvaľuje riaditeľ na návrh predsedu predmetovej komisie do 31. marca; návrh predkladá predseda predmetovej komisie riaditeľovi do 15. marca.

Témy teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky schvaľuje riaditeľ a predkladá ich do troch pracovných dní na vyjadrenie príslušnej stavovskej alebo profesijnej organizácii, ktorá má vecnú pôsobnosť v oblasti odborného vzdelávania a prípravy podľa osobitného predpisu. Príslušná stavovská alebo profesijná organizácia sa k nim vyjadrí do 15. apríla, predseda predmetovej maturitnej komisie ich schvaľuje do 30. apríla.

Pri ústnej forme teoretickej časti odbornej zložky si žiak žrebuje jednu z 25 schválených tém.

Na praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky sa určí 1 téma až 15 tém zahŕňajúce činnosti v rámci povolania, na ktorého výkon sa žiaci pripravujú.

Forma praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa určuje na návrh predsedu predmetovej komisie. Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky sa vykonáva ako:

- a) praktická realizácia a predvedenie komplexnej úlohy,
- b) obhajoba vlastného projektu,
- c) realizácia a obhajoba experimentu,
- d) obhajoba úspešnej súťažnej práce.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky trvá podľa povahy študijného odboru najviac 24 hodín, v jednom dni najviac 8 hodín. V odboroch vzdelávania, v ktorých to charakter skúšky vyžaduje, môže praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky môže trvať najviac 4 týždne.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky sa môže vykonávať ako individuálna, alebo ako skupinová.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky, ktorá sa koná na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania, sa koná pred najmenej tromi členmi predmetovej maturitnej komisie.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky žiaka, ktorý sa pripravoval v systéme duálneho vzdelávania, sa koná na pracovisku praktického vyučovania, ak sa stredná odborná škola a zamestnávateľ, u ktorého sa tento žiak pripravoval, nedohodnú inak.

Maturitná skúška z jednotlivých častí odbornej zložky sa vykonáva pred predmetovou maturitnou komisiou. V jednom vyučovacom dni možno pred jednou predmetovou maturitnou komisiou vyskúšať najviac 24 žiakov.

Pri konaní maturitnej skúšky je jednou hodinou maturitnej skúšky 60 minút.

Predmetová maturitná komisia

Odborná zložka maturitnej skúšky sa koná pred predmetovou maturitnou komisiou pre teoretickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky a predmetovou maturitnou komisiou pre praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky.

Predmetovú maturitnú komisiu pre odbornú zložku

maturitnej skúšky tvoria:

- a) predseda,
- b) skúšajúci učitelia odborných vyučovacích predmetov v počte určenom riaditeľom podľa náročnosti a špecifik príslušného odboru vzdelávania,
- c) skúšajúci zástupca stavovskej organizácie alebo skúšajúci zástupca profesijnej organizácie, ak ho stavovská organizácia alebo profesijná organizácia deleguje,
- d) skúšajúci zástupca zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, a
- e) skúšajúci majster odbornej výchovy, ak ide o odbor vzdelávania, v ktorom sa vykonáva odborný výcvik.

Skúšajúcich členov predmetovej maturitnej komisie vymenúva do 30. apríla riaditeľ školy.

Skúšajúceho predmetovej maturitnej komisie, ktorého delegovala stavovská organizácia a skúšajúceho predmetovej maturitnej komisie, ktorým je zástupca zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, vymenuje riaditeľ školy do 30. apríla.

Skúšajúci zástupca stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie a skúšajúci zástupca zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, môže byť len osoba, ktorá

- a) má najmenej úplné stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania alebo v príbuznom odbore vzdelávania
a
- b) vykonávala najmenej päť rokov povolanie alebo odborné činnosti v rozsahu učiva odborných vyučovacích predmetov určených vzdelávacími štandardmi príslušného odboru vzdelávania.

Riaditeľ môže prizvať odborníka z praxe na odbornú zložku maturitnej skúšky so súhlasom predsedu predmetovej maturitnej komisie. Odborník z praxe môže klásť žiakovi otázky.

Odborník z praxe nie je členom príslušnej komisie a žiaka nehodnotí.

Skúšajúci riadi rozhovor so žiakom, kladie pomocné a stimulačné otázky, vyjadruje súhlas alebo nesúhlas s tvrdeniami žiaka a vedie žiaka k tomu, aby svoje názory odôvodňoval relevantnými argumentmi a využíval pri tom písomnú prípravu a tiež vlastné poznatky získané počas prípravy na maturitnú skúšku.

Členovia predmetovej maturitnej komisie dbajú na to, aby žiak mohol na ich podnety reagovať plynulo a mal primeraný čas a pokoj na vyjadrenie svojich myšlienok.

Delegovaný zástupca stavovskej alebo profesijnej organizácie do 10 dní od ukončenia maturitných skúšok, (najneskôr do 30 júna) zašle elektronicky Správu o účasti delegovaného

zástupcu školy a tiež stavovskej alebo profesijnej organizácie, ktorá ho delegovala do skúšobnej komisie maturitnej skúšky.

Kritériá hodnotenia teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky:

- a) porozumenie téme,
- b) používanie odbornej terminológie,
- c) samostatnosť prejavu,
- d) schopnosť aplikácie,
- e) správnosť a vecnosť odpovede.

Kritériá hodnotenia praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky a charakteristika foriem:

B1. Praktická realizácia a predvedenie komplexnej úlohy

Rozsah a obsah úloh: aplikácia teoretických vedomostí a zručností získaných praktickým vyučovaním v príslušnom študijnom odbore alebo v zameraní príslušného študijného odboru.

Kritériá hodnotenia

- a) pochopenie úlohy,
- b) analýza úlohy,
- c) voľba postupu,
- d) voľba a použitie pomôcok, špeciálnych zariadení, prístrojov a materiálov,
- e) organizácia práce,
- f) dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia,
- g) ochrana životného prostredia,
- h) výsledok práce.

B2. Obhajoba vlastného projektu

Komplexná odborná práca alebo projekt sa rieši počas štúdia individuálne alebo skupinovo. Práca je obsahovo zameraná podľa príslušného študijného odboru alebo zamerania príslušného študijného odboru a potrieb praxe.

Kritériá hodnotenia

- a) odborná úroveň projektu,
- b) grafická úroveň projektu,
- c) vlastná obhajoba autora – úroveň prezentácie,
- d) používanie odbornej terminológie,
- e) využitie odbornej literatúry.

B3. Realizácia a obhajoba experimentu

Rozsah a obsah úloh: 20 strán textu, tabuľky, nákresy, grafy, obrazový a fotografický materiál.

Kritériá hodnotenia

- a) odborná úroveň projektu,
- b) grafická úroveň projektu,
- c) vlastná obhajoba autora – úroveň prezentácie,
- d) používanie odbornej terminológie,
- e) využitie odbornej literatúry.

B4. Obhajoba úspešnej súťažnej práce

Predvedenie a obhajoba úspešnej súťažnej práce, ktorá sa umiestnila na prvom až treťom mieste v krajskom kole alebo na prvom až piatom mieste v celoštátnom kole súťaže žiakov stredných škôl v Slovenskej republike.

Kritériá hodnotenia

- a) správna voľba postupu,
- b) využitie zariadení a materiálov,
- c) používanie odbornej terminológie,
- d) samostatnosť prejavu,
- e) schopnosť aplikácie,
- f) možnosť využitia v odbore.

Klasifikácia a hodnotenie ukončovania štúdia maturitnou skúškou

Klasifikácia žiaka na odbornej zložke maturitnej skúšky sa vyjadruje stupňom klasifikácie.

Žiak úspešne vykonal maturitnú skúšku z teoretickej časti a praktickej časti odbornej zložky, ak jeho klasifikačný stupeň nie je horší ako 4 – dostatočný.

Ak sa hodnotenie odbornej zložky maturitnej skúšky výrazne odlišuje od dosiahnutých výsledkov žiaka počas jeho štúdia z odborných predmetov odbornej zložky maturitnej skúšky, pri výslednej známke z teoretickej časti a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa prihliada na stupne klasifikácie žiaka z týchto odborných predmetov počas jeho štúdia.

Žiak môže podať prostredníctvom riaditeľa školy písomné námietky voči hodnoteniu odbornej zložky maturitnej skúšky alebo voči hodnoteniu iných foriem internej časti maturitnej skúšky.

Ak je námietka voči hodnoteniu odbornej zložky maturitnej skúšky opodstatnená, môže Štátna školská inšpekcia, pri zistení nedostatkov pri klasifikácii, nariadiť komisionálne preskúšanie za prítomnosti školského inšpektora. Skúška sa koná pred predmetovou maturitnou komisiou v pôvodnom zložení.

Ukončovanie štúdia u žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

V zmysle školského zákona žiak so zdravotným znevýhodnením oznámi do 30. septembra príslušného školského roka okrem maturitných predmetov aj spôsob vykonania maturitnej skúšky. Ak tento žiak nemôže vykonať maturitnú skúšku štandardným spôsobom, požiada riaditeľa školy o úpravu maturitnej skúšky. Žiadosť je prílohou prihlášky na maturitnú skúšku. V prípade, že žiadosť bude mať všetky náležitosti v zmysle platnej legislatívy, riaditeľ školy môže žiadosti vyhovieť a túto skutočnosť žiakovi písomne oznámi. Odbornú pomoc pri získavaní podkladov k žiadosti o úpravu maturitnej skúšky žiakom so zdravotným znevýhodnením poskytuje výchovná poradkyňa.

14. ÚČELOVÉ KURZY

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.

Kurz na ochranu života a zdravia

Účelový kurz Kurz na ochranu života a zdravia je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie musí byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti

žiacov, precvičili požadované zručnosti a prehľadili osvojené postoje a návyky. Obsah kurzu nadväzuje na účelové cvičenia a tvorí ho civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Názorné a praktické metódy prevládajú nad verbálnym a hodnotenie žiakov je slovné. Navrhované obsahové zameranie kurzu je zhodné pre všetky tri formy jeho realizácie – denné dochádzka, internátna forma alebo kombinácia predchádzajúcich foriem. Počas kurzu sa kladie dôraz aj na overenie výstupných vedomostí žiakov v poskytovaní zdravotníckej prvej pomoci a ich reagovania na situáciu ohrozenia materiálnych hodnôt a prírody.

Účelové cvičenia sa vykonávajú po triedach, výnimočne po ročníkoch. Presný termín určí riaditeľ školy. Účasť žiakov je na cvičeniach povinná. Žiaci so zmenenou pracovnou schopnosťou plnia primerané úlohy podľa lekárskeho nálezu. Plán cvičenia určuje ciele a obsah cvičenia, priestory na činnosť, zaradenie učiteľov školy do výkonových funkcií. Stanoví spôsob ich prípravy, ako aj prípravu žiakov, materiálno, hygienicko-zdravotnícke a bezpečnostné opatrenia, prípadnú spoluprácu so spoločenskými organizáciami regiónu a orgánmi štátnej správy. Program cvičenia sa realizuje spravidla v dvojhodinových jednotkách. Presun na miesto konania sa nezapočíta do času cvičenia, ak nie je jeho súčasťou. Účasť učiteľov na účelových cvičeniach je započítaná do ich vyučovacej povinnosti. Vyhodnotenie cvičenia vykoná riaditeľ školy na najbližšej pedagogickej porade.

Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje v treťom ročníku v trvaní 3 dni po 6 hodín výcviku. Kurz je súčasťou plánu práce školy. Riaditeľ školy určí vedúceho, termíny, spôsob realizácie a miesto konania, triedy, personálne zabezpečenie, spôsob prípravy učiteľov a účastníkov kurzu, materiálne, finančné, technické a zdravotnícke zabezpečenie. Účasť žiakov na kurze je povinná. Žiaci s oslabeným zdravím sa na kurze zúčastňujú len so súhlasom lekára a plnia úlohy primerané zdravotnému stavu. Kurz organizovaný dennou dochádzkou sa uskutočňuje v teréne mimo priestorov školy. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- popísať právne normy upravujúce povinnosti prípravy občanov Slovenskej republiky na ochranu ich zdravia, ochranu prírody a obranu vlasti,
- mať prehľad o orgánoch a organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchove občanov,
- mať schopnosť poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch,
- mať základné schopnosti pri riešení mimoriadnych situácií alebo udalostí,
- chrániť prírodu a životné prostredie,
- mať záujem o športové aktivity podporujúce jeho telesný a zdravotný rozvoj.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Teoretická príprava
- 2) Praktický výcvik
- 3) Mimo-vyučovacie aktivity

Popis obsahových štandardov

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v účelových cvičeniach. Žiaci sa oboznamujú s právnymi normami, ktoré upravujú povinnosti občanov na ochranu ich zdravia, ochranu prírody a obranu vlasti ako aj o organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchove. Získajú poznatky o dôležitých

medzinárodných dohodách, o poslaní a funkcii ozbrojených síl, armády a civilnej ochrany v SR, o najnovších poznatkoch z dopravnej výchovy, zdravotvedy a ekológie, o technických športoch, sebaobrane, o právnych podmienkach vlastníctva a používania zbrane a iných prostriedkov sebaobranu.

Praktický výcvik

Praktický výcvik sa zameriava na komplex týchto tematických celkov:

- Zdravotná príprava dopĺňa učivo účelového cvičenia. Žiaci sa zdokonaľujú v poskytovaní prvej pomoci pri úpaloch, uštipnutiach hadom, popáleninách a priestreloch. Vedia zhotoviť improvizované nosidlá a určiť poradie naliehavosti ošetrovania zranených osôb ako je umelé dýchanie, kriesenie, stabilizovaná poloha, poleptania chemickými látkami, otravy a omrzliny.
- Mimoriadne udalosti – civilná ochrana môže byť modelovaný na používanie signálov v priebehu činností. Žiaci sa naučia správne reagovať na požiar, výbuch plynu, zával alebo zosuv pôdy, letecké nešťastie, radiačnú haváriu, otravu potravinami a vodou.
- Pobyt a pohyb v prírode obsahuje komplex činností spojených s vybudovaním stanového tábora. Žiaci sa naučia pripravovať stravu v improvizovaných podmienkach a na provizórnych prostriedkoch, vybudovať a označiť trať pre orientačný beh, zrealizovať preteky podľa pravidiel. Sú vedení k ochrane, úprave a čistote prírodného prostredia, k poznávaniu prírodných úkazov, liečivých a chránených rastlín.

Mimo-vyučovacie aktivity

Teoretická príprava a praktický výcvik sa odporúčajú spojiť s mimo-vyučovacími aktivitami. Odporúča sa organizovať podľa podmienok aj zdokonaľovací plavecký výcvik, rôzne športové súťaže podľa osobitných predpisov.

Kurz pohybových aktivít v prírode

Účelový kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje v prvom ročníku štúdia so zameraním na zimné športy a v druhom ročníku štúdia so zameraním na letné športy v rozsahu piatich vyučovacích dní. Žiaci si osvojujú techniku zimných a letných športov, zvyšuje sa úroveň ich pohybových schopností, upevňuje sa ich zdravie, zvyšuje telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť. Názorné a praktické metódy prevládajú nad verbálnymi, hodnotenie žiakov je slovné.

15. FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Finančná gramotnosť

- je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti
- je základnou kompetenciou rozumieť finančným produktom, službám ktoré poskytuje trh a ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho osobného a rodinného života
- označujeme ňou stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické a finančné prostredie

Učitelia implementovali finančnú gramotnosť do ŠKVP, pričom vychádzali z **Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.2**, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy,

výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

NŠFG vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností v oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií, z ktorého vyplýva, že absolvent strednej školy (vyššieho sekundárneho vzdelávania) by mal byť schopný:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia financií,
- rozoznávať riziká v riadení financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj aj zverený majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, podniku,
- vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie
- inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- porozumieť základným pojmom v jednotlivých témach,
- orientovať sa v oblasti finančného trhu (Národná banka Slovenska, komerčné banky, poisťovne, finanční sprostredkovatelia a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať,
- ovládať práva, povinnosti, klady a riziká osoby fungujúcej ako podnikateľ,
- zostaviť a prezentovať vlastný podnikateľský zámer, myslieť strategicky, analyzovať a riešiť problémy.

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií, ktoré sú usporiadané nasledovne:

- Témy, Kompetencie a čiastkové kompetencie
- Očakávania

Témy NŠFG sú zoradené do šiestich vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
2. Plánovanie, príjem, práca
3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
4. Úver a dlh
5. Sporenie a investovanie
6. Riadenie rizika a poistenie

Zaradenie finančnej gramotnosti do jednotlivých tematických celkov v daných predmetoch odsúhlasili predmetové komisie.

16. ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Pri takomto chápaní problematiky čitateľskej gramotnosti nie je až tak veľmi dôležitá ani rýchlosť, ani plynulosť čítania, ale podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho. Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikatívnych

kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti.

Program školy je zameraný na začlenenie a rozvoj čitateľskej gramotnosti do všetkých vyučovacích hodín. Čitateľská gramotnosť, ktorú si žiak osvojí v škole, mu dovoľuje porozumieť textu, čo je dôležitou súčasťou života každého človeka.

Pojem čitateľská gramotnosť okrem porozumenia textu zahŕňa aj vzťah človeka k čítaniu, schopnosť komunikovať o prečítanom, aplikovať základné informácie v praxi a iné. Úlohou školy je podporovať všetky aktivity začleňované do výchovno-vzdelávacieho procesu, ktoré žiakom pomôžu upevňovať a rozvíjať čitateľskú gramotnosť. Dôležitá je integrácia čitateľskej gramotnosti aj do aktivít v mimo-vyučovacom čase, a to vo forme súťaží, besied, školskej knižnice, práce v školskom časopise a podobne.

Ťažisko rozvoja čitateľskej gramotnosti spočíva v predmete slovenský jazyk a literatúra, prelína sa prirodzene celým predmetom vo všetkých ročníkoch. V každom tematickom pláne sa v pravidelných intervaloch vyskytujú vyučovacie hodiny zamerané na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti. Sú to napríklad hodiny rozboru preberaných literárnych textov, rôzne diskusie, zážitkové vyučovanie, čítanie s porozumením, návšteva knižníc, práca s NUCEM testami vo všetkých vyšších ročníkoch v rámci precvičovania učiva, práca s textami súvislými i nesúvislými, príprava na písanie slohových prác, učivo o morfológii a syntaxi, rôzne projekty v rámci vyučovania, práca so slovníkmi rôzneho typu, atď. Všetky tieto aktivity sú súčasťou tematických plánov predmetu SJL.

Okrem týchto základných aktivít je našim cieľom v rámci čitateľskej gramotnosti vrátiť žiakov späť ku knihe, naučiť ich čítaniu s porozumením a aby žiak:

- dokonale používal materinský jazyk,
- vyjadroval svoj názor vhodným spôsobom a aby si ho vedel obhájiť,
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky a pocity,
- názory vyjadroval adekvátne,
- vhodne sa vyjadroval ku kritike a prijímal kritiku druhých,
- počúval a rešpektoval názory druhých,
- komunikoval v jednom cudzom jazyku a osvojil si základy druhého cudzieho jazyka,
- vedel vyhľadávať a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojil si metódy štúdia a práce s informáciami,
- využíval prostriedky IKT v bežnom živote a pre svoje ďalšie vzdelávanie.

Na splnenie vytýčených cieľov sa vo vyučovacom procese budú používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatná práca žiakov, práca vo dvojiciach a v skupinách. Vzhľadom na nižší počet žiakov v triedach sa využívajú diferencované úlohy a činnosti, žiaci sú vedení k čítaniu s porozumením, chápaniu a vysvetľovaniu obsahu zameraného na rozvíjanie komunikačných zručností.

Čitateľská gramotnosť v cudzích jazykoch

Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti u žiakov je nadobudnutie takých schopností a kompetencií, ktoré žiakom umožnia plynule čítať a rozumieť cudzojazyčným textom, ako aj reprodukovať podstatné fakty a údaje z prečítaného textu, umožnia im nadobudnúť schopnosť vyhľadať relevantnú informáciu a použiť ju v každodenných situáciách, rovnako ako nadobudnúť schopnosť rozumieť a správne interpretovať jazyk odkazov, značiek, oznámení a iných.

Vytýčený cieľ naplníme radom variabilných čitateľských aktivít zameraných na rôznorodé aspekty vnímania textu a jeho interpretácie. Nakoľko nesledujeme len zlepšenie všeobecných čitateľských schopností, ale aj takých, ktoré bývajú predmetom testovania jednak na maturitnej skúške (NÚCEM), ale aj na jazykových testoch, ktoré ponúkajú zahraničné jazykové skúšky, špecializujeme sa pri príprave na typ úloh, ktorých splnenie sa od žiakov bude očakávať pri spomenutých testovaniach. Všetky tieto požiadavky sú obsahom a náplňou aktivít rozvíjania čitateľskej gramotnosti v cudzích jazykoch.

Úroveň textov je prispôbená žiakom podľa Európskeho referenčného rámca a používaním certifikovaných materiálov.

Čitateľské aktivity:

1. *Čítanie odkazov, značiek, mailov, pohľadníc, oznámení, telefonických textov a iných.*

Typ aktivity: ku každému textu sú priradené tri odpovede. Žiakovou úlohou je vybrať vhodnú odpoveď vzhľadom k textu.

2. *Priradovanie súvisiacich skutočností, opisov, charakteristík.*

Typ aktivity: žiak má k dispozícii opis záujmov piatich ľudí a opis aktivity, o ktorú môže mať jeden zo skupiny záujem. Žiak má priradiť osobu k najvhodnejšej činnosti.

3. *Čítanie dlhších textov s faktografickými údajmi a informáciami.*

Typ aktivity: k textu sú naviazané vyhlásenia, o ktorých treba rozhodnúť či sú vzhľadom k textu pravdivé alebo nepravdivé. Do textu si žiak značí, kde sa nachádza pasáž textu, ktorá potvrdzuje jeho rozhodnutie o výbere.

4. *Čítanie dlhších textov obsahujúcich názory, postoje, skúsenosti a iné.*

Typ aktivity: k textu sa vzťahujú úlohy s výberom z možností. Žiak vyberá správnu možnosť.

5. *Čítanie stredne dlhých textov, ktoré môžu obsahovať faktografické údaje, môžu to byť príbehy alebo opisy.*

Typ aktivity: v texte sú vynechané slová a žiak vyberá jednu zo štyroch ponúknutých možností. Alternatíva- žiak doplňuje slová na základe vlastných myšlienkových pochodov, nemá žiadnu pomôcku.

6. *Čítanie dlhších textov s hľadaním odpovedí na zadané otázky.*

Typ aktivity: žiak po prečítaní textu odpovedá na zadané otázky a do textu si značí, kde sa odpoveď nachádza.

7. *Čítanie dlhších alebo stredne dlhých textov s hľadaním synonymických výrazov, fráz, bežnej lexiky.*

Typ aktivity: žiak má k dispozícii výrazy alebo slová, ktorých podobný význam hľadá v texte.

8. *Čítanie internetových článkov za účelom vyhľadania konkrétnych údajov a informácií.*

Typ aktivity: žiak dostane zadania otázok, ktorých odpovede má vyhľadať v článkoch. Učí sa selektovať medzi faktami a zbytočnými informáciami.

9. *Reprodukcia textov podľa obrázkov.*

Typ aktivity: žiak skladá príbeh na základe obrázkov. Aktivita môže byť naviazaná na predchádzajúci kontakt s textom.

10. *Reprodukcia na základe prečítaného textu.*

Typ aktivity: žiak reprodukuje príbeh po predchádzajúcej práci s textom.

Neznáme výrazy alebo lexiku si môže značiť na okraj papiera.

11. *Čítanie príbehu s otvoreným koncom.*

Typ aktivity: žiak na základe porozumenia textu dokončí príbeh podľa vlastného nápadu.

Čitateľská gramotnosť v prírodovedných predmetoch

Čítanie a porozumenie informatívneho a odborného textu je náročné, pretože obsahujú okrem slov aj čísla, písmena, symboly, grafy, vzťahy.

Čitateľská gramotnosť v jednotlivých ročníkoch a témach je zameraná na rozvoj a prehĺbenie:- vnútornej potreby čítania

- dekodovanie textu
- posúdenie textu
- aplikácia textu.

V súvislom texte pochopiť axiómy, definície, vety v ich vzťahovom aj slovnom vyjadrení. V nesúvislom texte vedieť čítať tabuľky, grafy a diagramy.

Pri práci s odborným textom naučiť žiakov algoritmus riešenia:

- preformulovanie úlohy
- výber informácií
- stanovenie plánu výpočtov
- samotný výpočet
- celkové posúdenie úlohy
- zovšeobecnenie riešenia.

Čítanie a čitateľská gramotnosť tvoria nevyhnutný predpoklad na rozvíjanie kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeniu sa a komunikačných kompetencií.

Námety do výkonových štandardov ŠkVP:

- vie čítať odborný súvislý i nesúvislý text s porozumením
- dokáže identifikovať kľúčové informácie textu
- dokáže dekodovať podstatnú informáciu v odbornom texte
- je schopný spracovať text a vytvoriť plán riešenia
- ovláda zásady kritického čítania, t.j. vie vnímať problémy nastolené v odbornom texte
- dokáže vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu
- dokáže identifikovať informácie uvedené v texte explicitne
- dokáže identifikovať informácie uvedené v texte implicitne
- je schopný interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcimi poznatkami a skúsenosťami

- dokáže vytvoriť algoritmus kognitívneho riešenia úlohy
- dokáže obhájiť samotný postup riešenia úlohy
- vie celkovo posúdiť úlohu
- dokáže zovšeobecniť riešenie úlohy

Čitateľská gramotnosť v odborných predmetoch

Požiadavky na čitateľskú gramotnosť sú vyjadrené kľúčovými kompetenciami žiaka v Štátnom vzdelávacom programe. Na základe týchto kľúčových kompetencií v rámci čitateľskej gramotnosti v odborných predmetoch sa predpokladá rozvíjanie týchto schopností:

- schopnosť vedieť výrazne čítať odborný text,
- schopnosť v odbornom texte rozlíšiť hlavné myšlienky od vedľajších, čítať odborný text s porozumením,
- schopnosť v odbornom texte identifikovať kľúčové slová,
- schopnosť v odbornom texte sformulovať hlavnú myšlienku,
- schopnosť v spracovať odborný text vo forme konspektu, osnovy, mapy mysle,
- schopnosť posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol odborný text vytvorený,
- schopnosť vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného odborného textu,
- schopnosť vyhľadávať, porozumieť a vyžívať informácie v súvislých a nesúvislých textoch,
- schopnosť informácie z odborných textov použiť pre vlastné ciele a na ďalšie vzdelávanie,
- schopnosť nájsť informácie, ktoré sú v texte vyjadrené explicitne aj implicitne.

17. PRIEREZOVÉ TÉMY

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy je možné realizovať viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných vyučovacích predmetov, ako samostatný učebný predmet v rámci rozširujúcich hodín (pri profilácii školy), vhodná je forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo veľmi efektívnou formou kurzu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti a neformálnej realizácie témy je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Na úrovni vyššieho sekundárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezové témy:

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov počas celého štúdia. Prierezová téma ochrana života a zdravia je tiež realizovaná prostredníctvom účelových cvičení a kurzu na ochranu života a zdravia.

17.1 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného,

náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehľbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

17.2 Mediálna výchova

Cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy je:

- umožniť žiakom, aby si osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi a súčasne rozvinúť u žiakov spôsobilosť - **mediálnu kompetenciu** tj. zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovnovzdelávaciu,
- vychovať žiakov ako občanov schopných vytvoriť si vlastný názor na základe prijímaných informácií,
- formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Výstupy:

Tvorba mediálnych produktov - vysielanie školského rozhlasu, fotografie, prezentácie, videá

17.3 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen akademický rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je:

- rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedávanie,

- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok),
- pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu,
- pestovať kvalitné medzil'udské vzťahy,
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Všetky témy sa realizujú prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

17.4 Environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť:

- chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi,
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta,
- pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce. V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehĺbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest' zodpovednosť.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- Celoškolské a priebežné školenia bezpečnosti pri práci v škole na ODV, na školských akciách a besedy na tému Bezpečnosť pri práci.
- Žiaci školy sa zapájajú do environmentálnych aktivít prebiehajúcich na škole, ako je zber papiera, vrchnáčikov z plastových fliaš, zber použitých bateriek. V rámci obsahu učiva Ochrana života a zdravia žiaci každého ročníka absolvujú 1 krát ročne účelové cvičenie.

17.5 Ochrana života a zdravia

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom predmetov Štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu. Ochrana života a zdravia integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je:

- formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí,
- poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky,
- osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítania,
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová tematika Ochrana života a zdravia sa realizuje v samostatných tematických celkoch s týmto obsahom:

- riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pobyt a pohyb v prírode,
- záujmové technické činnosti a športy.

Osobitnou formou vyučovania učiva ochrany človeka a zdravia sú účelové cvičenia.

Integrujú spôsobilosti žiakov získané v povinných učebných predmetoch, rozširujú, upevňujú ich.

- Samostatnou povinnou organizačnou formou vyučovania je kurz ochrany človeka a zdravia. Je vyvrcholením procesu výchovy žiakov v tejto oblasti, formuje ich vlastenecké povedomie, dotvára sústavu ich zručností a návykov o ochrane života človeka a jeho zdravia, prispieva ku zvyšovaniu telesnej zdatnosti a psychickej odolnosti žiakov. V rámci obsahu učiva Ochrana života a zdravia žiaci každého ročníka absolvujú 1 krát ročne účelové cvičenie.

17.6 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,

- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,
- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnuť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko inej strany,
- poznať základy jednoduchej argumentácie a vie ich použiť na obhájenie vlastného postoja,
- využívať rôzne typy prezentácií,
- aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu
- proaktívne riadiť (*zahŕňa zručnosti ako je plánovanie, organizovanie, riadenie, vedenie a poverovanie*), prezentáciou predstaviť výsledky svojej práce širšej verejnosti,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- všetci vyučujúci využívajú projektové vyučovanie, tvorbu, realizáciu a prezentáciu projektov na jednotlivých predmetoch,
- prezentácie z odborných predmetov
- každoročne študenti vytvárajú reklamné materiály na reklamu našej školy a prezentujú naše odbory v rámci *Dňa otvorených dverí*.